

Tööstuspargi avasid ja linti lõikasid (vasakult) Mati Ilisson, Helir-Valdor Seeder, Alar Karu ja Andres Agukas.

Fotod: Kristjan Kivistik

Mäeltküla tööstuspark annab paljudele inimestele võimaluse elada ja töötada Viljandi vallas

Üle-eestilise ettevõtlusnädala raames avas Viljandi vallavalitsus 3. oktoobril Viljandi lähedal Viiratsi aleviku kõrval asuva Mäeltküla tööstuspargi.

Avamisel ütlesid tervitussõnad Riigikogu aseesimees Helir-Valdor Seeder, Viljandimaa Arenduskeskuse ettevõtluskonsultant Mati Ilisson ja Clevoni juhatuse esimees Arno Kütt.

Mäeltküla tööstuspark asub Viljandi linna vahetus läheduses Viiratsi aleviku kõrval. Tööstuspark ootab ettevõtjaid logistiliselt hästi ligipääsetavas asukohas. Vabade kruntide suurus on 4895 m² – 25 600 m², mis kõik on nüüdsest varustatud ettevõtete jaoks vajaliku taristuga. Suurema pinna vajadusel on võimalik ka krunte liita. Tööstuspargis on kokku 19 krunti, neist 11 on veel vabad. Planeeringu järgi on kõikidel kruntidel sihtotstarve: tootmishoone maa, laohoone maa, hulgikaubanduse maa ja logistikakeskuse maa.

Viljandi vallavanema Alar Karu sõnul on maal võimalik elada ainult siis, kui on kodanikele pakkuda elukohta läheduses häid töökohti. „Mäeltküla tööstuspark annab väga head võimalused ettevõtetele alustada või laiendada oma tegevust Viljandi linna külje all, siinsamas Viljandimaa keskmes. Koos sellega luuakse uusi töökohti,

Tuuline ilm huvilisi ei kõigutanud, tuldi tööstusparki avama. Kõik on firmade loomiseks valmis – kommunikatsioonid, sõiduteed ja ka kergliiklustee.

mis jälle annab üha suuremale arvule inimestele võimaluse elada ja töötada suurtest linnadest eemal, Mulgimaal,” ütles Karu.

Tööstuspargi ettevõtjate hulgas on mitmete tegevusalade esindajaid, näiteks pulbervärvimise, metallitöötlemisega tegelev RAL-EST OÜ, angerjakasvataja BM Trade OÜ, kodutekstiilitootja AS Mivar-Viva ning metallitoodete ja töötlemisega tegelev Pariteh OÜ. Hoonestusõiguse omandanud ettevõtteid on hetkel seitse, sealhulgas pagariseadmete ja küpsetusliinide paigaldaja ning hooldaja Colpor Bakery Services OÜ, ehitusette-

võtte HLME Solutions OÜ, tee-ehituse ja ehitustehnika rendiga tegelev Eesti Infra OÜ ning metsatöömehhanika kuluosade müügi, hoolduse ja valmistamisega tegelev Teritusmeister OÜ.

Viljandi vallavalitsus pakub ettevõtetele võimalust rajada oma ettevõtte kommunikatsioonidega varustatud vabadele kinnistutele, kus on olemas nii vesi, kanalisatsioon, kiire valguskaabli baseeruv internetiühendus, gaasiühendus, valgustatud kergliiklusteed ja juurdepääsuteed. Samuti on võimalus hoonestusõiguse omandanud ettevõttele, kes on hoonestusõiguse

tingimused täitnud ja siin oma ettevõtte tööle pannud, hoonestatud kinnistu väljaostmist maa maksustamishinnaga.

Tööstuspargi taristu ehituse käigus rajati veetorustik, kanalisatsioon, juurdepääsuteed, tänavavalgustus, andmeside ja gaasitorustik. Ehitustööd viis ellu 5DEhitus OÜ ja ehitustööde maksumus oli 2 444 780 eurot.

Rohkem infot Mäeltküla tööstuspargi kohta leiab aadressilt: www.viljandivald.ee/et/maeltkyla-toostuspark

Martin Raid
avalike suhete nõunik

Head eakad!

1. oktoobril oli rahvusvaheline eakate päev! Nii ka sel aastal ja Viljandi vallas toimusid mitmed eakate päeva tähistamised erinevates piirkondades. Sügav kummardus ja tänu kõigile eakatele. Soovime, et olete jätkuvalt aktiivsed, käite päevakeskustes, rahvamajades, raamatukogudes ning suhtlete oma sugulaste, sõprade, naabrite või endiste kolleegidega. Igapäevane liikumine ja suhtlemine on teie tervisele väga vajalikud ning sageli võib juhtuda hoopis nii, et aidates ja toetades teist, aitasite märkamatu ka ennast. Elu keerulisematel aegadel saate pöörduda meie valla psühholoogi poole ja abi pakub ka hingehoidja.

Saabub taotlemise tähtaeg

1. novembriks ootab Viljandi vallavalitsus projekti ja tegevustoetuste taotlusi. Vormikohased taotlused esitatakse vallavalitsusele etteulatavalt järgneva aasta tegevusteks. Toetuste otsused teeb vallavalitsus peale 2023. aasta eelarve vastuvõtmist.

Lisainfo <https://www.viljandivald.ee/tegevustoetuse-taotlemine>, Katrin Reimo, arendusspetsialist, 5323 3745, katrin.reimo@viljandivald.ee

Valla ja kogukonna koostööpäev

Hea uus või vana kogukonna liige! Ootame Sind laupäeval, 29. oktoobril, Uusna külamajja, kus kell 10.30–15.00 toimub valla ja kogukonna koostööpäev. Kohtumise eesmärk on leida lahendus, kuidas võiks toimida valla ja kogukondade vaheline koostöö.

15. oktoobril algab kaasava eelarve hääletus

Hääletamine algab 15. oktoobril ja lõpeb 25. oktoobril. Hääletada saad elektroonselt VOLIS keskkonnas aadressil volis.ee. Paberkanalil saad hääletada Viljandi valla raamatukogudes nende lahtiolekuaegadel. Lähemalt lk. 6.

VALLAVANEMA VEERUD

Et nõukogude mälestusmärgid ei omanud ka kunstilisest küljest mingit väärtust ning reeglina need masstoodeti, siis selline saatus, ehk lammutamine ootas ees nii Viiratsi, Suislepa kui ka Kärstna punamonumente.

Foto: Alar Karu

Hüvasti, punamonumendid!

Okupatsioonivõimule on läbi ajaloo iseloomulik vallutatud aladel püsiva kohaloleku jäädvustamiseks oma vaenulikke sümboleid levitada ja monumente püstitada koos ajalugu eksitavate tekstidega. Nii oli ka see pärast nõukogude võimu kehtestamist Eestis. Purustati kõik eesti rahva vabadussõda ja sõja võitu tähistanud monumendid.

Alar Karu, vallavanem

Peale Eesti taasiseseisvumist kõrvaldati küll kõik Leninit ja Stalinit kujutavad skulptuurid avalikust ruumist, aga osad teist maailmasõda ja nõukogude korda, okupatsiooni võimu meenutavad sümboolid jäid. Punamonumendid olid ja on tänaseni mitmes kohas alles.

Täna, kus meie naaberriik Venemaa oma propagandas üha sagedamini avaldab soovi taastada Nõukogude Liit ja soovib hävitada Ukraina riigi koos selle rahvaga, siis pole meie avalikus ruumis kindlasti kohta nõukogude võimu aegsetel sümboolidel – punamonumentidel.

Punamonumentide eesmärk oli ühene - ajaloo võltsimine ja oma okupatsiooni õigustamine. Nii võimegi lugeda monumentide kiviplaadidelt, et meie riigi okupeerijad ja hiljem rahva küüditajad olid kangelas, kes tõid meie kodumaa rahvale vabaduse ja sõltumatuse. Kuid kes oli see rahvas ja millisele kodumaale? Eks ikka suurele vene rahvusele ja suurele nõukogude kodumaale, kus edaspidi olid teised rahvused oma keele ja kultuuriga tõrjutud ja teisejärgulised.

Viljandi vallas oli nõukogude okupatsiooni meenutavaid ja nõukogude sümboolikat kandvaid mälestusmärke ning monumente kokku kuus. Paistu ja Kolga-Jaani kalmistul, Pärsti mõisa pargis, Viiratsi mäel, Suislepa külas Leebiku tee ääres ja Kärstna lähedal metsas.

Valla volikogu ja Sõjahaudade komisjoni otsusel otsustati eemaldada kolm punamonumenti: Viiratsi mäel, Suislepas ja Kärstna metsas olev. Pärsti mõisa mälestuskivi on eksitava tekstiga ja see lihtsalt vajab eemaldamist.

Tänaseks ongi selgunud, et Viiratsi mäele ei olnud maetud kuus nõukogude sõdurit, vaid see oli olnud ilmselt sõjavangide massihaud. Suislepas polnud kedagi maetud ja see monument teenis lihtsalt okupatsiooni võimu sümboolit. Kärstna metsas ilmselt oligi nii nagu mälestuskivil kirjas: nõukogude partisanid hukkusid seal ja sinna nad ka maeti

Usun, et keegi ei soovi, et haiglas raske haiguse järel lahkunu maetakse haigla aia taha kraavi või liiklusõnnetuses hukkunu sinna samasse maantee äärde. Ükskõik, mida hukkunu ka korda on saatnud või mille läbi oma maise teekonna lõpetas, on meie kultuuris tema säilmete õige koht kalmistul. Kindlasti leiame ka neile üles kaevatud inimsäilmetele väärilise koha meie valla kalmistutel.

Viiratsi mäel seisnud monumendil oli kuue nõukogude sõduri nimed, aga siis kui ühishaud lahti kaevati, leiti sealt vähemalt 30 korda rohkem säilmeid.

Foto: Martin Raid

Viiratsis, Kärstnas ja Suislepas eemaldati nõukogude sõjamonumendid

Septembri lõpus alustas Eesti sõjamuuseum Viiratsis, Suislepas ja Kärstnas teise maailmasõja ohvrite ühishaudade väljakaevamist. Viljandi vallavalitsus eemaldas Nõukogude mälestussambad Viiratsis, Kärstnas ja Suislepas.

Kokku oli Viljandi vallas viis ühishauda koos Nõukogude sõjamonumentidega. Vastavalt sõjahaudade komisjoni otsusele matab Eesti sõjamuuseum ümber Viiratsisse ja Kärstnasse maetud sõjahovrid, sest tegemist on ebasobivas kohas asuvate sõjahaudadega.

Viljandi vallavalitsus lasi demonteerida ka hauatähisteks olnud Viiratsi, Suislepa ja Kärstna monumendid. Paistu ja Kolga-Jaani kalmistutel asuvaid sõjahovreid ümber ei maeta ja sõjamonumente ei demonteerita. Kalmistutel asuvatel monumentidel vahetatakse välja sümboolika ja tekst.

Viljandi vallavanema Alar Karu sõnul on oma osa propagandast ka okupatsiooni võimu sümboolitel nagu näiteks nõukogude sõjamonumendid, millel on nõukogude režiimi põhimõtteid kandvad tekstid. „Need kindlasti ei kajasta eesti rahva, keele ja kultuuri säilimise põhimõtteid. Mul on hea meel, et Viljandi vallavolikogu liikmed olid otsustades üksmeelel. Nüüd saame Eesti sõjamuuseumi abiga

kaks ühishauda matta kalmistutele ehk sinna, kus on nende õige koht ja eemaldada sobimatud punamonumendid,“ ütles Karu.

Väljakaevamistel selgus järjekordselt tõsiasi, et nõukogude võim vaeletas kõikjal. Viiratsi mäel seisnud monumendil oli kuue nõukogude sõduri nimed, aga siis kui ühishaud lahti kaevati, leiti sealt vähemalt 30 korda rohkem säilmeid. Täpset arvu veel selgitatakse. Viljandi Muuseumi direktor Jaak Pihlak ütles, et tegemist oli Saksa okupatsiooni ajal surnud nõukogude sõjavangidega. Tegemist oli tavalise sõjavangide laagriga, kus sakslased nõukogude sõdureid kinni pidasid. Pihlaku sõnul oli tegu ilmselt haiguste tagajärjel surnud sõduritega, mahalaskmise märke vähemalt esialgu ei tuvastatud. Eesti sõjamuuseumi direktor Hellar Lill ütles, et säilmete rohkus Viiratsis oli ikka täielik üllatus. Aga selline leid annab põhjuse ja võimaluse ajaloolastele ja koduloolastele põhjalikumalt uurida sel ajastul ja selles piirkonnas toimunud. Pihlaku arvates võis üheks põhjuseks olla, miks tõde tollal ei avalikustatud, et vangilangenud nõukogude sõdurid ei olnud hea propaganda nõukogude võimule ja vangilangenud omadest pigem vaikiti.

Kärstnas avastati 17 inimese säilmed, Suislepas aga hauamo-

numendi alt ega ka lähedusest säilmeid ei leitud. Nii nagu Otepääl, mälestati siingi ei kedagi. Jaak Pihlak sõnas, et punamonumendid on ideoloogilised mälestusmärgid, mis muudeti rituaali korraldamise paigaks. Pihlaku sõnul on Natsi-Saksa haakrist ja Nõukogude viisnurk, sirp ja vasar sõja ning okupatsiooni sümboolid. Pihlak lisas veel, et enamikul Eestis püstitatud nõukogulikel sõjahauatähistel pole kunstilist väärtust ning neid ei ole mõtet muuseumis hoida.

Väljakaevamiste kulud lähedavad jagamisele vallavalitsuse ja sõjamuuseumi vahel. Sõjamuuseum hoolitseb kaevamiste ja hilisemate matustega seotud kulude eest. Masinate kasutamise ja monumendi eemaldamisega seotud kulud katab vald. Leitud säilmed maetakse Kolga-Jaani ja Tarvastu kalmistutele.

Viljandi vallavolikogu otsustas ebasobivates kohtades asuvate sõjahaudade ümbermatmiseks pöörduda sõjahaudade komisjoni poole tänavu juuni lõpus toimunud istungil. Ettepaneku monumendid eemaldada ning võimalikud inimsäilmed kalmistule ümbermatta tegi vallale Viljandi muuseumi direktor ja ajaloolane Jaak Pihlak.

Raivo Lott
Viljandi Valla Teataja
tegevtoimetaja

Segakoor Üits Viis kutsub
LAULA END KOOS MEIEGA LAULUPEOLE

Ootame lisaks Halliste rahvale
Tänassilma, Uusna, Viiratsi ja Saarepeedi lauljaid
Kirjuta: annelyutsik@gmail.com Helista: 5028617

Facebook: Segakoor Üits Viis

Kes oli Otto Lellep?

Ameerikas ilmusid Viljandi vallast pärit Otto Lellepi memuaarid. Kes siis oli Otto Lellep? Sellele saab vastuse, kui lugeda katkeid tema mälestustest.

Lapsepõlv Ripsil

„1883. aastal asus minu isa Jüri Lellep, kes oli olnud 20 aastat õpetaja Tānassilmas, elama Ripsi tallu Vana-Võidu valda. Talu juurde kuulus vesiveski. Talu juures oli ka metsa, mille müügi-giga isa teenis lisaraha. Veski-se seadis ta üles püülitagemise, villakraasimise ja ketrusseade. Peres oli kokku 9 last, mina olin kõige noorem, sündisin 29. septembril 1884. aastal. Enne minu sündi oli isa hinnatud ja populaarne kooliõpetaja ning C. R. Jakobsoni innukas pooldaja. Ta vallandati ametist, kuna osales aktiivselt eestlaste õiguste eest võitlemisel. Kui sain 7-aastaseks, sai minust suvel lambakarjane. Ma otsustasin hakata tegema õlest müte ja mõtlesin selleks välja isegi ühe pressi, et tööd hõlbustada. Neid õnnestus mul ka müüa ja iga mütsi eest sain 20 kopikat.“

Minu õpingud kuni Riia Polütehnilise Instituudini

Kui mu ema 1893. aastal suri, olin 9-aastane. Minust 22 aastat vanem vend Hans võttis mind Kroonlinna Eesti kirikukooli õppima, sest ta oli seal õpetaja. Kroonlinnas õppisin kaks aastat. Siis õppisin kolm aastat Viljandi kihelkonnakoolis, kus koolijuhatajaks oli mu isa hea tuttav Hendrik Kodaras. Kui selle Viljandi kooli lõpetasin, otsustas isa, et minu koolitee peab jätkuma. Õppisin seejärel kolm aastat Põltsamaa ligidal Aleksandrikoolis (1898-1900). Seal oli minu ajaloo ja religiooni õpetaja tuntud eesti kirjanik Ernst

Peterson-Särgava. Isa otsustas, et pean jätkama õpinguid Tallinna reaalkoolis. Reaalkooli lõpetamise järel oli mul õigus asuda omandama kõrgemat tehnilist haridust. 1905. aasta sügisel sai minust Riia Polütehnilise Instituudi üliõpilane. Kahjuks mitte kauaks, sest rahutu aja tõttu suleti Venemaal kõik ülikoolid ja instituudid.“

Esimene maailmasõda ja katsetused nikliga

Pärast Riia Polütehnilise Instituudi sugemist 1906. aastal õppis Lellep mõned kuud Belgias Liège Tehnikainstituudis. Õpingud jätkusid Saksamaal Clausthal-Zellerfeldi mäeakadeemias selle lõpetamisega 1910 metallurgiasenerina. Seal ligidal Oberschlesienis ehitati ta kuus kõrgtemperatuuriga katseahju. Siis tuli ajateenistus Vene väes 1910-1912. 1912. aastal vabanes ta sõjaväest siiski allohvitserina, juhatas seejärel Narva lähedal Pljussa jõe ääres vendade Lellepite saeveskit, olles samal ajal Tallinna linnainseneriks. Sel ajal hakkasid ilmuma ka esimesed Lellepi artiklid eestikeelses ajakirjanduses mitmel tööstusteemal.

I maailmasõja algul 1914. aastal mobiliseeriti Lellep reservohvitserina Vene sõjaväkke. Ta sai kergelt haavata. Paranenuna jätkas ta katsetusi niklisulamite alal, mille tulemusena õnnestus tal keevitusleegiga niklisulfaadist väävli eraldamine ja puhta nikli saamine. Lellep võttis oma leiutisele patendi Venemaal ja USA-s. Samal ajal avastati Uuralis niklimaagi lademed. Lellep uuris seejärel Peterburi mäeakadeemia nõusolekul Uraalis niklimulla lademeid, et sinna tehas ehitada. Tehasele masinate muretsemiseks komandeeriti Lellep 1917. aasta alguses USA-sse.

Lellep jääb Ameerikasse

New-Yorisi jõudsid temani varsti teated Vene revolutsioonist. Sellepeale loobus Lellep tagasi minemisest ja masinate saatmisest ei saanud asja. Katsed Ameerikas oma uudse niklisulatamise leiutamise vastu huvi äratada ei andnud esialgu tulemusi. Siis õnnestus Lellepil saada insenerina tööle ühes New-Yorisi tööstuslike ahjude ehitusfirmas. 1921. aastal tutvus ta USA tsemenditööstuse isaks nimetatud miljonär Robert W. Lesleyga. Tema vabrikus Giant Portland Cement and Co Egypti linnas Pennsylvanias uuris ta tsemendi tootmise ahje aastail 1921-1923. Seal asutas Lellep endises hobusetallis isikliku laboratooriumi ja leiutas seal uue tsemendivalmistamise viisi. 1921. aastal määrati Lellep Eesti konsuliks USA-s. 1923. aastal sai ta USA kodakondsuse. Ameerikas kasutas Lellep nime Otto Georg Lellep. Jätkas ka nikli alal tööd, kuigi ikkagi läks enne hulk aega, kui skeptilised International Nickel and Co direktorid ja peainsenerid Lellepi tulemusi Columbia ülikooli laboratooriumis vaatama tulid ja veendusid, et Lellepi meetod väävli eraldamiseks niklisulfaadist on seni tuntutest parim. Aastail 1924-1926 töötas ta selles kompaniis ja ehitas Columbia ülikooli juures niklitootmise katseahju.

Sünnivad tsemendi põletusahjud „Lepol“

1926. aastal siirdus Lellep kodumaale, et veidi puhata. Aga sealgi jätkas ta katseid tsemendi alal venna Villemi maja keldris Tallinnas sisse seatud laboratooriumis ja tulemuslikult. Tsemendi algaine segust valmisid pelletid, Lellepi nimega „ubinad“, mis võimaldasid tsemendi põletamisel suure kütte kokkuhoiu. Lellep võttis sellele meetodile patendi Saksamaal ja USA-s. Pakkunud oma Eestis tehtud leiutist G. Polysius AG vabrikule Dessaus, Saksamaal, kus ehitati tsemenditööstuste seadmeid, palgatigi leidur tööle uurimisinsenerina. Sooritati täiendamiskatseid, mis õnnestusid ja G. Polysius AG hakkas ehitama Lellepi ahjusid, mis said nimeks „Lepol“ ja millest arenes üks suurtoöstus. Dessaus töötas ta aastail 1927-1930. Esimene Lepol ehitati Glöthe tsemendivabrikus. Koostöös firmaga G. Polysius AG valmis 120 tsemendi põletusahju Lepol. Lellepi põletusahje Lepol hakati ehitama üle kogu maailma. 1929. aastal abiellus Otto Lellep Saksamaal Dessaus Frieda Aina Brandtiga ja asus uurimistööle Gutehoffnungshütte AG juurde Aacheni linnas. Abielust sündis kaks tütart: Lisa (1930, hiljem Maher) ja Renate (1932, hiljem Fernandez) – H.R.). Lellep siirdus tööle Gutehoffnungshütte AG-sse Oberhausenis Saksamaal, kus ta töötas aastail 1936-1940 ja sai põhjapanevaid tulemusi terasepuhas-tamise konverteri alal. 4 aastat kestnud katsete tulemus oli uue

1929. aastal abiellus Otto Lellep Saksamaal Dessaus Frieda Aina Brandtiga. Tõmmised raamatust

rauasulatamise konvertersüsteemi leiutamine.

Tagasi USA-s

See jäi realiseerimata, kuna II maailmasõda sündis USA kodaniku O. Lellepi koos perega asuma USA-sse. Seal ilmus temalt ka teos raua sulatamisprobleemidest ja sealt siirdus ta tööle Kaiser and Co. juurde Los Angelesi. Sõja ajal töötas ta Californias Los Angeleses kuulsal töösturi Henry J. Kaiseri vabriku laboratooriumis, pärast sõda asus ta Berkeley's täiendama ja parandama oma põletusahju Lepol. Tema nn kuivmenetlust tsemendi tootmisel hakati kasutama paljudes riikides. Teinud Lepol ahjude alal katseid California ülikoolis, siirdus ta sealt Loma-Negrassa Argentiinas (1946-1947). Seal jätkusid katsed ja ta leiutas uue tee soojuse kasutamiseks tsemendiubinate eelsoojendamiseks, mis võimaldas veelgi rohkem küttekulusid kokku hoida. See leiutus patenteeriti 12 riigis.

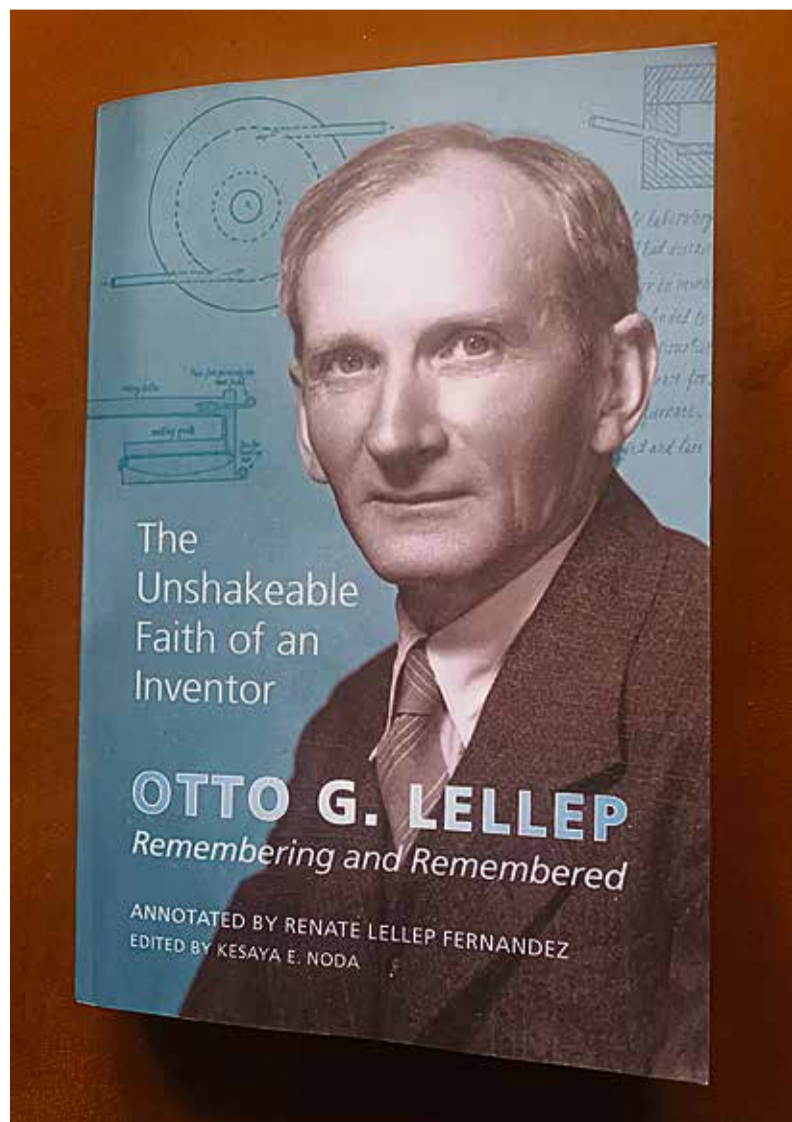
Tunnustuseks Carl Luegi kuldmedal

Aegade jooksul oli dr. Lellepi nimele 24 riigis patenteeritud 20 leiutist. Oma töödega andis Ees-

ti talupoja perest võrsunud mees palju väga olulisi leiutisi terasetöötlemise ja tsemenditootmise valdkonnas. 1960. aastal auhin-nati teda Düsseldorfis Verein Deutscher Eisenhüttenleute poolt kõrgeima autasuga, Carl Luegi kuldmedaliga üle 4000 suurtoöstuse ja teadusemaailma esindaja juuresolekul. 1961. aasta 23. märtsil sai ta Ameerikas Milwaukeees oma saavutuste eest mitmetel aladel ühiskonna kasuks teeneliseks kodanikuks. Oma varast moodustas ta 1968. aastal oma isa mälestuseks Jüri Lellepi Fondi Eesti üliõpilastele õppestipendiumideks. Otto Lellep suri 18. oktoobril 1975 USA-s. Tema üks lapselaps Mark Maher (s 1960) on Ameerika kunstnik, kes elab ja töötab alates 1996. aastast Soomes.

Otto Lellepi tütar Renate ja eriti tema abikaasa James Fernandez soovitasid Ottol mälestusi kirjutada. 1968. aastal hakkas Otto Lellep neid inglise keeles kirja panema. 1972. aastal oli töö valmis. 2022. aastal ilmusid Otto Lellepi memuaarid Ameerikas tänu Renate Lellep Fernadezi ja Kesaya E. Nodale eraldi raamatuna.

Kokku pani Heiki Raudla

2022. aastal ilmusid Otto Lellepi memuaarid Ameerikas tänu Renate Lellep Fernadezi ja Kesaya E. Nodale eraldi raamatuna.

1960. aastal auhinmati Lellep Düsseldorfis Verein Deutscher Eisenhütten-leute poolt kõrgeima autasu, Carl Luegi kuldmedaliga.

Tarvastu ordulinnuses avastati võlvidega kelder

20. septembril andsid Tartu Ülikooli arheoloogia professor Aivar Kriiska ja arheoloog Ragi-Martin Moon Tarvastu Käsitöökojas ülevaate Tarvastu ordulinnuses toimunud konserveerimistöödest ja leidudest.

Tarvastu ordulinnusest on kirjallike allikaid väga napilt. Esimest korda mainiti linnust 1410. aastal seoses Liivimaa ordumeistri peatumisega. Linnust on mainitud seoses venelaste ja leedukate sõjategevustega. Mõlemal korral on linnus saanud ka märkimisväärseid kahjustusi.

Tarvastu linnus oli Viljandi komtuuri alluvuses ja pigem kohaliku tähtsusega Liivimaa ordu majanduslinnus. Rootsi arhiivis on olemas üks joonis, mis kujutab Tarvastu ordulinnuse plaani 17. sajandil.

Varasemalt on linnust uuritud 2021. aastal, kui Heiki Valk viis läbi linnuse hoovis väljakaevamised, mis täiendasid seniseid teadmisi. Leiud andsid üsna kindla teadmise, et linnus rajati 14. sajandil.

Tänavu suvel toimusid taas kaevamised seoses ulatuslike konserveerimistöödega linnuse varemetel. Kogutud leiud kinnitavad 2021. aasta väljakaevamiste tulemusi. Sel korral avastati, et 16. sajandi teisel poolel on linnuses olnud vene sõjalaager. Maha on jäänud kõvasti olmeprahti ja pisut ka varasemaid esemeid, mis ei ole vanemad kui 14. sajandist. Leiti ammuoole otsi 14.-15. sajandist ja liivakivist

valuvorm tinakuulide valmistamiseks.

Müüride väljapuhastamine võimaldas vaadata senisest üksikasjalikumalt linnuse rajamislukku, avastada ja avada uusi arhitektuurilisi elemente ning selgitada ehituslikke üksikasju ja rajatiste suhtelist kronoloogiat. See teema on arheoloogidel alles täpsema uurimise all. Kuid juba praegu toodi välja, et mitmel pool müüridel on näha erinevaid ladumiskordi. Tõenäoliselt on Tarvastus laotud müüre nii, et neid toestati palkidega. Sellist segatehnikat kasutatakse kiiresti ehitamiseks, mis näitab, et linnuse ehitamisega oli tuli takus.

Üks kompvek on linnuses veel ootamas. On võimalik, et säilinud on üks võlvidega kelder, mida saaks edasi uurida ja ehk ka eksponeerida. Lisaks tuli välja kuus ukse- ja aknaava.

Alustati ka väravakülje puhastamisega linnuse idaküljel. Väravaehitis on aga säilinud väga vähesel määral. Värav on õhku lastud ja tehtud sedavõrd suure laenguga, et plahvatuses jäi kividest alles vaid pulber. Samuti tuli läänemüürist välja veel üks arvatav väravakäik.

Mitmed leiud on säilimise eesmärgil kaetud geotekstiili ja pinnasega, et neid saaks hiljem põhjalikumalt uurida. Uuringud leitud materjalidega on veel ees. Arheoloogid tegelevad praegu leidudega ja annavad kõigest täpsemalt teada, kui tulemused on selgunud.

VVT

Ülikooli arheoloogia professor Aivar Kriiska (paremal) ja arheoloog Ragi-Martin Moon Tarvastu ordulinnuses toimunud ülevaadet andmas.

Foto: Martin Raid

Tehasejuht Alari Leevit operaatoriruumis.

Foto: Martin Raid

Viiratsi saeveski tehasejuht Alari Leevit: tunneme heameelt oma töötajate üle

Viljandi vallavanem Alar Karu ja Viljandi Valla Teataja esindaja külastasid septembri lõpus Vana-Võidu küla kõrval paiknevat Viiratsi saeveskit. Vallavalitsust võrustus tehasejuht Alari Leevit.

Viiratsi saeveski on üks kolmest Nordwoodi kaubamärgi all tegutsevast saeveskist Eestis.

Ülejäänud kaks asuvad Aegviidus ja Viru-Nigulas. Puit tuleb saeveskisse Eesti pinnalt ja üle poole sellest RMK metsadest. Viiratsi saeveski tegutseb suurel territooriumil. Näiteks on tervelt 9 hektarit puhtalt asfaldi all. Kuigi võib tunduda, et töö saeveskis on füüsiline ja kontinuumne, siis tegelikult on 90% kogu tootmisest automaatne ning saeveskis töötavad oskustöölised, kes kasutavad ja haldavad uhkeid masinaid.

Millega ettevõtte tegeleb?

Ettevõtte põhitegevus on saamaterjali tootmine.

Kui kaua olete tegutsenud?

20 aastat.

Kuidas ettevõttel läheb?

Aastatel 2015-2019 tegime suuremahulisi investeeringuid tootmise moderniseerimiseks. Ettevõtte on Euroopa üks kaasaegsmaid saetööstusi nii tehniliselt tasemelt kui ka töökeskkonna poolest.

Kui suur osa töötajatest on Viljandi valla elanikud?

24 töötajat.

Millised on peamised mured, millega silmitsi seisate?

Viiratsi Saeveski koos oma tütar-ettevõtetega AS Aegviidu Puit ja Viru-Nigula Saeveski toimetab oma tootmisettevõtetega kolmes erinevas omavalitsuses. Valdade suhtumine ettevõttesse ja nendega koostöötähe on erinevates omavalitsustes väga erinev.

Mille üle tunnete ettevõttes heameelt?

Tunneme heameelt, et ettevõttes on stabiilsed ja pikaajalised töötajad.

Kas soovite veel midagi lisada?

Eesmärk on kindlasti ka tulevikus olla väga konkurentsivõimeline tööandja, seda just töötasu ja töötingimuste osas.

Martin Raid
avalike suhete nõunik

Ettevõtte nimi: AS Viiratsi Saeveski, kaubamärk NORDWOOD.

Asukoht: Vana-Võidu küla, Viljandi vald

Omanik: Rait AS, Lemeks AS

Tegevjuht: Tõnu Ehrpais

Töötajate arv: 71

Käive: 2021. aastal konsolideerituna 87 miljonit eurot ja konsolideerimata 48 miljonit eurot

Kasum: 2021. aastal konsolideerituna 19 miljonit eurot ja konsolideerimata 13 miljonit eurot

SAAME TUTTAVAKS

Täna lehenumbris tutvume lähemalt Viljandi valla noortekeskuse juhatajaga. See on vallas alles loodud ametikoht.

Liis Särg
Viljandi valla noortekeskuse juhataja
Tel: 5330 6363
E-post: liis.sarg@viljandivald.ee

Millega valla noortekeskuse juhataja tegeleb?

Viljandi valla noortekeskus loodi 1,5 kuud tagasi, mis tähendab, et meil on rõõm oma meeskonnaga alustada puhtalt lehelt ning ehitada üheskoos üles ülevallaline noorsootöö struktuur. Varasemalt olid vallas viis noortekeskust, mis toimetasid teineteisest eraldi, ent nüüd koonduvad nad Viljandi valla noortekeskuse ühtse juhtimise alla.

Juhatajana ongi minu kõige suuremateks tööampsudeks hetkel uue organisatsiooni käivitamine, meeskonnatunde loomine, seni eraldiseisvalt toimetanud noortekeskuste info, eelarvete ja süsteemide kokku kogumine ning neile ülevallalise mõõtme andmine. Kui Viljandi valla noortekeskus on hoo sisse saanud, on minu ülesandeks noorsootöötajate toetamine, võrgustikutöö, ülevallaliste noortesündmuste ja õpilasmaleva korraldamine ning valla noorsootöö arendamine koostöös erinevate huvigruppidega.

Millega oled varem tegelema?

Olen töötanud noorsootöövaldkonnas 2015.

aastast, mil alustasin oma karjääri tolaeagse Tarvastu vallas noorsoo- ja kultuuritöötajana, vahepeal liikusin Viljandi linna, kus tegelesin NEET-noorte ja töömaleva koordineerimisega. Kogu töötatud aja vältel olen alati leidnud võimalusi anda oma panus üle Eestilise noorsootöö arengusse käies tegemas erinevates omavalitsustes üle Eesti noorsootöö kvaliteedi välishindamisi, mille osas tähistasin tänavu septembris tööjuubelit, sest olen andnud oma panuse 15 omavalitsuse noorsootöö arendamisse. Tänavu suvel tekkis võimalus siirduda tagasi juurte juurde ja asuda juhtima kogu valla noorsootööd ning anda hoogu Viljandi valla noortekeskuse arendamiseks.

Valla arengukava peab kajastama vähemalt nelja aasta plaane ja investeeringuid

Indrek Talts,
projekti-
spetsialist

Kohaliku omavalitsuse arendamist juhitakse peamiselt nelja dokumendi abil.

Nendeks on: **arengukava**, milles määratletakse peamised üldised eesmärgid; **üldplaneering**, mis määratleb arengusoodu ruumilise planeeringu; **eelarvestrateegia**, milles kirjeldatakse konkreetsem finantsplaan neljaks eelseisvaks aastaks ja iga-aastane **eelarve**, mis kajastab konkreetseid tegevusi ning investeeringuid.

Miks on valla arengukava vaja, kas ilma ei saa?

Valla arengukava koostamine on oluline: nii suunatakse ja kavandatakse kohalike elanike vajadusi arvestavaid investeeringuid. Samuti on väga oluline raha ja investeeringute läbipaistev ning avalik kasutamine. See peavad valmivad dokumendid olema avalikud ja kättesaadavad, et nendega oleks kõigil osapooltel võimalik tutvuda ja nende muutmiseks omapoolseid ettepanekuid esitada. See on protsess, mis toetab demokraatlikku, avatud ja elanike kaasavat valitsemist. Arengukava muutmiseks ja ühtlasi selle alusel investeeringute suunamiseks on kindel protseduur, mis oma eesmärgilt välistab ühe kitsa huvigrupi huvide eelistamise laiemal üldsuse huvide ees. Nii näiteks ei ole võimalik teha investeeringuid või muid kulusi, mis ei ole planeeritud arengukavas, eelarvestrateegias või

Arengukava koostamise käigus viidi läbi mitmeid koosolekuid, korraldati visioonikonverents ja koguti vallaelanike ettepanekuid.

Foto: Martin Raid

konkreetses aasta eelarves. Kui sellised ootamatud kulud või investeeringute vajadus jooksval aastal siiski tekib, on nende kulude tegemiseks vajalik alati vallavolikogu luba. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt peavad arengukava ja eelarvestrateegia kehtima ning kajastama vähemalt 4 eelseisva aasta plaane ja investeeringuid. Kuna Viljandi vallal hetkel kehtiv valla arengukava periood 2019-2025 on lõppemas, otsustas vallavolikogu algatada uue arengukava aastateks 2022-2030 koostamise.

Milline on arengukava koostamise protsess?

Uue arengukava koostamise protsess algas tänava veebruaris, kui Viljandi vallavolikogu oma 28.02.2022 toimunud istungil otsusega nr 39 „Viljandi valla arengukava koostamise algatamine“ algatas Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030 koostamise. Arengukava koostaja leidmiseks viis Viljandi vallavalitsus läbi minihanke, mille tulemusena osutus edukaks pakkujaks OÜ Cumulus Con-

sulting, kellel on tänaseks valminud uus Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030.

Arengukava koostamise protsess on olnud läbivalt avalik. Protsessi kirjeldus etapiviisiliselt koos lisamaterjalidega on kättesaadav Viljandi valla kodulehel aadressil: Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030 koostamine - Viljandi vallavalitsus (viljandivald.ee). Arengukava koostamise käigus viidi läbi mitmeid koosolekuid, korraldati visioonikonverents ja koguti vallaelanike ettepanekuid arengukava koostamiseks ning viidi ajavahemikul 15. kuni 18. augustini läbi avalikud koosolekud arengukava dokumentide tutvustamiseks. Kokku laekus 267 ettepanekut, mis kõik on leitavad koos ametnike ja vallavalitsuse seisukohtadega valla kodulehel.

Valminud arengukava koosneb kolmest dokumendist:

1) **Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030** – see on strateegiline dokument, kus on määratletud elukorralduse alused planeeritud ajavahemikuks ja mis loob laiapõhjalise raamis-

tiku Viljandi valla tuleviku kujundamiseks.

2) **Lisa 1. Viljandi valla tegevuskava 2022-2030**. Tegevuskava on dünaamiline dokument, millega nähakse ette strateegilised tegevused arengukavas planeeritud eesmärkide saavutamiseks. Tegevuskava vaadatakse üle ja vajadusel uuendatakse igal aastal koos valla eelarvestrateegiaga;

3) **Lisa 2. Olukorra analüüs** – dokument, milles antakse ülevaade Viljandi valla hetkeolukorrast ning milles tuuakse välja peamised lahendamist vajavad küsimused.

Tegin ettepaneku arengukava täiendamiseks aga seda ei ole arvesse võetud?

Paraku tuleb valla ametnikel, vallavalitsuse liikmetel ja vallavolikogu liikmetel olla oma otsuste tegemisel ratsionaalne, mis tähendab sageli seda, et arvestades valla rahalisi võimalusi, ei ole kõikide ettepanekute arvestamine võimalik. Paratamatult on eelistatud need investeeringud ja ideed, mille realiseerimisel on kasusaajate hulk suurem või mille teostamise vajadus on

edasilükkamatu, näiteks avariiohtlike olukordade tekke vältimine, vmt.

Ettepanekute ja oma ideede elluviimise kaitseks on kindlasti mõistlik mitte loobuda vaid oma ettepanek uuesti läbi mõelda, seda ka oma naabri või sõbraga läbi arutada, ettepanekut täiendada ning vajadusel ümber sõnastada ja esitada idee uuesti tuleva aasta kevadel algaval arengukava muutmise täiendamise ettepanekutel.

Aga mis asi see valla arengukava ikkagi täpsemalt siis on?

Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030 seab **neli strateegilist arengusuunda**:

- hea ja arenev elukeskkond;
- kvaliteetsed ja kättesaadavad avalikud teenused;
- atraktiivne ettevõtluskeskkond;
- tõhus juhtimine.

Arengukava protsessi käigus kogutud ideedega ja valminud dokumentidega on võimalik tutvuda valla koduleheküljel aadressil: <https://www.viljandivald.ee/viljandi-valla-arengukava-aastateks-2022-2030-koostamine>

Oodatakse ettepanekuid Viljandimaa arengustrateegiasse. Ka Viljandi valla elanikelt

Enne Viljandimaa arengustrateegia juurde asumist vaatame, miks on Viljandimaa arengustrateegia Viljandi valla elanikele oluline.

Viljandi valla elanik on ühtlasi ka Viljandi maakonna elanik. Kahjuks pole kõiki valla elanikele olulisi probleeme võimalik lahendada valla siseselt ja sageli on suuremate probleemide lahendamiseks mõistlikum teha koostööd teiste kohalike omavalitsustega. Näiteks probleemi teadvustamisel ja rahastusallikate leidmisel. Koostööd saab teha ka ilma arengustrateegiata. Aga koostöö on edukam, kui suunad arengustrateegias kokku lepitud, nii väldime võimaliku vastassuunas „jooksmist“. Lisaks on tänases, suurel määral projektipõhises maailmas, raha taotlemise eelduseks sageli vastava eesmärgi ja tegevuse olemasolu maakonna arengustrateegias.

Formaalselt ei pruugi edukaks koostööks maakonna arengustrateegiat kuidugi mõnikord isegi vaja olla, kuid reaalelus võib mingi teema puudumine maakonna

arengustrateegias saada probleemiks eesmärgile jõudmise teel. Võimalus mõnest fondist raha saada võib sageli lõppeda, kui maakonna arengustrateegia taotluse eesmärgi ei toeta. Võib arutleda, kas selline olukord on sisuliselt õige või vale, aga täna on selline seis reaalsus. Saab öelda, et maakonna hea arengustrateegia ei saa kohalikele omavalitsusele probleeme tekitada, küll võib maakonnas hea arengustrateegia puudumine osutada probleemiks valla elu parandamisel. Võib olla üsna kindel, et mida rohkem Viljandi valla elanikud panustavad oma ettepanekutega Viljandi maakonna arengustrateegiasse, seda parem see saab. Maakonna arengustrateegia ei lahenda kõiki maailmas olevaid probleeme, aga kui lahendatud probleemide hulk on suurem, on meie kõikide elu parem.

Lühidalt Viljandi maakonna arengustrateegiast

Viljandimaa kõige tähtsam siht on kaasa aidata Eesti Vabariigi põhiseaduses seatud eesmär-

gi – eesti rahva, kultuuri ja keele kestmisele.

Viljandimaa peamine väärtus on inimene. Viljandimaa väärtused on ka kestmine ja areng; õnnelik olemine; pere, tervis, töö ja haridus. Soovime, et meie inimesed ei ole üksildased. Olulised väärtused on puhas loodus ja viljandimaa põllumaa. Viljandimaa väärtustatakse koostööd ja sidusust. Sarnased väärtused on toodud ka Viljandi valla arengukavas. Strateegia elluviimisega soovitatatakse saavutada olukord, kus Viljandimaa elanikele on tagatud kestev heaolu. Maakonnas on säilinud jätkusuutlik asustus ja arenev kohalik kultuur ning selleks on piisavalt inimesi. Viljandimaa elukeskkonna arendamine toimub kestva arengu põhimõtete kohaselt.

Strateegilisi arengusuundi on neli:

- inimekapitali arendamine;
- ettevõtluskeskkonna ja majanduse edendamine;
- maine tõstmine;
- elukeskkonna ning tehnilise ja sotsiaalse taristu arendamine.

Mida need arengusuunad täpsemalt sisaldavad, seda saab huviline lugeda strateegia projektist, mis on avaldatud **Viljandimaa Omavalitsuste Liidu kodulehel**.

Viljandi maakonna arengustrateegia töörühm on kokku pannud strateegia projekti. Kindlasti on töörühm soovinud teha head strateegiat, aga nagu juba öeldud, mida rohkem päid strateegia koostamises osaleb, seda tõenäolisem on, et strateegia tõesti hea saab.

Kõigi panus on oluline

Palume kõigil selleks oma panus anda, teha ettepanekuid strateegia parandamiseks ja saata need hiljemalt **31. oktoobriks Viljandimaa Omavalitsuste Liidule** aadressil vol@vol.ee. Strateegiliste eesmärkide ja nendeni jõudmise teede sõnastamine on ülioluline, aga ilma konkreetsete asjade ära tegemiseta eesmärkideni ei jõua. Strateegia koostamise töörühm tegeleb hetkel strateegia juurde kuuluva tegevuskava koostamisega ning

soovib, et Viljandi valla elanikud teeksid ettepanekuid, millised tegevused tegevuskavas kindlasti olema peavad.

Maakonna strateegia tegevuskava koostamiseks on rahandusministeeriumi poolt antud soovitusi, mille kohaselt mitte kõik tegevused sinna ei sobi – lühidalt öeldes on eelistatud tegevused, millel on omavalitsustähtsuse piires ületav mõju – aga ettepanekute tegijad ei pea nendega arvestama. Oodatud on siiski kõik ettepanekud ja kui need tõesti mingil põhjusel maakonna strateegiasse ei sobi, siis edastame need Viljandi valla arengukava tegevuskava koostajatele tegevuskava uuendamiseks, mida asutakse üle vaatama ja täiendama juba 2023 aasta kevadel. Ettepanekud Viljandi maakonna arengustrateegia tegevuskava kohta palume saata eespool toodud aadressile samuti 31. oktoobriks.

Aitäh kõigile ettepanekute esitajatele!
Mihkel Servinski
Viljandi maakonna arengustrateegia koostamise töörühma liige

15. oktoobril algab kaasava eelarve hääletus

Kaasava eelarve eesmärk on anda vallaelanikele võimalus otsustada, kuidas kasutada osa vallaeelarvest, samuti on eesmärgiks avalikes huvides kasutatavate investeeringute tegemine. Kaasava eelarve raames on võimalus suurendada kodanikuaktiivsust ja koguda häid ideid, mida vallas ellu viia.

Kaasava eelarve objekt peab olema vallaga seotud, pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses ja

sellest ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgmistele aastade eelarvetele. Viljandi valla 2022. aasta kaasavasse eelarvesse sai ettepanekuid esitada 15. augustist – 15. septembrini. Kokku laekus 9 ettepanekut, mis kõik pääsesid edasi vallaelanike hääletusele. Ideedega saab tutvuda ka valla kodulehel www.viljandivald.ee/raagi-kaasa/kaasav-eelarve ja keskkonnas volis.ee.

Hääletamiseks pead olema 15. oktoobri seisuga vähe-

malt 16. aastane ja Viljandi valla elanik. Hääletada saab kuni kolme erineva idee poolt. **Hääletamine algab 15. oktoobril ja lõpeb 25. oktoobril.** Hääletada saad elektroonselt VOLIS keskkonnas aadressil volis.ee. Paberkanalil saad hääletada Viljandi valla raamatukogudes nende lahtiolekuaegadel. Siin on võimalik tutvuda kõigi võistlevate ideedega.

Katrin Reimo, arendusspetsialist

Kärstna küla madalseiklusrada

Idee esitaja: Rein Anton
Eeldatav maksumus: 35 000 eurot

Projekti eesmärgiks on Kärstna spordihooneterritooriumile rajada laiale vanusegruppidele sobiv madalseiklusrada, mis oleks loogiline täiendus olemasolevale skatepargile, mänguväljakule ja rannavolleplatsile. Avalikult kasutatav seikluspargi maa-ala on kõigile huvilistele piiranguteta ligipääsetav ja kasutatav, maa-ala servas asub avalik parkla. Madalseiklusrajale on planeeritud 9 erinevat takistust, millele lisandub ca 30 m pikkune trosslaskumine. Rada ehitatakse tehispõstidele. Tulenevalt raja kompaktsusest on rada mõnus kasutada koos sõpradega - üksteise tegevused on kõigile hästi nähtavad.

Vana-Võidu mänguväljak-seiklusrada

Idee esitaja: Hele Lääts
Eeldatav maksumus: 34 962 eurot

Lapsed õpivad mängu kaudu. Seepärast soovime rajada Vana-Võidusse mänguplatsi, mis pakuks lastele õues kaasaaravat tegevust. Lapsed saavad oma füüsilist mänguväljakul proovile panna ja oskuseid ronila atraktsioonidel igapäevaselt arendada, harjutades tasakaaluoskust, kõisredelitel üles alla ronimist, turnimist, käelist tegevust, koordineerimist, loominguoskust, ohutunnetust kõrgustel. Seda kõike ise mänguplatsil toimetades ja kogedes. Eelnimetatu toetab omakorda positiivselt laste füüsilist ja vaimset arengut, vähendades ärevust, laste rasvumist ning ekraaniaega. Lastele jaoks on mänguplats ka sotsiaalsete oskuste arendamiseks. Seal õpivad lapsed mängu kaudu leidma uusi sõpru, tegema koostööd, lahendama erinevaid olukordi, üksteisega arvestama, arendama jagamisoskust, juhtima ning tundma õppima oma emotsioone.

Leie spordiväljak

Idee esitaja: Tuuli Tolmov
Eeldatav maksumus: 32 500 eurot

Leie spordiväljaku rajamise eesmärk on pakuda kohalikele ja noortele avalik, ligipääsetav koht, kus saaks erinevaid pallimänge harrastada. Väljak oleks kasutatav kõigile huvilistele, kes soovivad vabal ajal sportlikult aega veeta, hoolimata vanusest. Lisaks Leie Kooli õpilastele ja Leie elanikele saaksid väljakut kasutada kõik piirkonnas ja ka kaugemal elavad inimesed. Hetkel puudub Leie piirkonnas avalikult kasutatav spordiväljak, kus mängida näiteks korvpalli või läbi viia vastavaid spordiüritusi. Spordiväljak on planeeritud piisavalt suurena, et kooliõpilased saaksid mängida näiteks rahvastepalli. Lisaks on väljakul korvpallirõngas tänavakorvpalli mängimiseks. Tulevase spordiväljaku asukoht on Leie kooli territooriumil, kus on väljaku rajamiseks piisavalt vaba ruumi ning parkla, mis tagab kõigile mugava ligipääsu.

Päri Külaplats

Idee esitaja: Lauri Liiv
Eeldatav maksumus: 34 830 eurot

Soovime Päri külaelu edendamiseks luua külaplatsi kogukonna kokkutsumiseks erinevateks sündmusteks nagu näiteks küla jaanipäev, talgud, laadad, kogukonnapäevad, volbriöö, erinevad spordisündmused. Plats mõõtudega 11x15 meetrit oleks kaetud kiviparketiga, kus tantsuõhtul hea jalga keerutada, väljaku otsa lisaksime korvpalli korvi, mis võimaldaks lisaväärtuse vabal ajal mängida tänavakorvpalli. Külakoda mõõtudega 5x4 meetrit pakuks varjualust ning oleks hea paik viia läbi erinevaid tähtpäevi koos esinejatega. Lisaksime ümber külaplatsi 10 pinki, kus on nii noortel kui vanadel võimalus veeta vaba aega ning üritustel puhata jalga ning nautida päeva. Erinevad kokkusaamised ning üritused liidaks Päri küla ühtseks ning kindlasti atraktiivsemaks paigaks, kuhu on oodatud kõik valla elanikud.

Pendelkaruselli püstitamine Viiratsi pereparki

Idee esitaja: Tarmo Türk
Eeldatav maksumus: 35 000 eurot

Viljandi valla suurima asula Viiratsi pereparkis on palju erinevaid atraktsioone väiksematele lastele. Viiratsi perepark on populaarne ümbruskonnas ning seal käivad paljud inimesed peredega aega veetmas ja pikniku pidamas. Pereparki projekteerimisel jäeti sinna vaba ruumi, et hiljem oleks võimalik juurde lisada täiendavaid atraktsioone. Viiratsi aleviku elanikud kogunesid ja otsustasid üheskoos esitada ettepaneku pendelkaruselli püstitamiseks. Pendelkarusell annab Viiratsi Pereparkis käivate laste vanematele ja teismelisele võimaluse koos väiksemate külastajatega ühiselt aega veeta. Viiratsi Pereparki atraktsioonid on väga populaarsed ja nende aktiivne kasutamine on toonud ühte kohta kokku lapsed ja nende vanemad ning taganud neile ühtse ja ohutu mänguala autode liiklusest eemal.

Mustla madalseiklusrada

Idee esitaja: Silja Sild
Eeldatav maksumus: 35 000 eurot.

Projekti eesmärgiks on Mustla laululava pargi-ala atraktiivsemaks muuta seiklusrajaga, mis läbi muuta piirkonna laste ja täiskasvanute vabaaja veetmise võimalusi ning liikumisharjumusi ja anda õpetajatele suurem võimalus õues aktiivsete tundide läbiviimiseks. Seiklusrada hakkaks täiendama hetkel olemasolevat laste mänguväljakut ja skateparki ning aitaks seni vähe kasutatava pargi-ala laiemale vanusegruppidele rohkem kasutatavaks teha. Seiklusrajale on planeeritud erinevad kõrguse ja raskusastmega takistused, tasakaalu rajad, laskumised ja kiigud. Madalseiklusrada on kõige paindlikum seiklusraja vorm, kus pole vaja turvavarustust ning need on ehitatud pargi puude vahele ja maast just nii kõrgele, et maha kukkudes keegi viga ei saaks. Turnimine on lastele lausa sisse kodeeritud, rääkimata täiskasvanutest, kes ka rõõmsalt ronivad, kui selleks vaid võimalus antakse. Seiklusrajal ronimine parandab tasakaalu, koordineerimist, lihastööd ja aitab kaasa liikumisharjumuste tekkimisele.

Mustla lustaia värskendus

Idee esitaja: Aili Anderson
Eeldatav maksumus: 35 000 eurot.

Mustla lustaia avati 15. juunil 2012, rohkem kui kümme aastat tagasi. Vahepeal on tehtud pisiremonti ja Tarvastu Muusika- ja Kunstikooli õpetaja Kätlin Savka on koos õpilastega joonistanud pilte, mis on ilmestanud lustaia. Lustaia on Mustlas rohkem kasutatav leidev objekt, mille üheks plussiks on hea asukoht, läheduses on Tarvastu Gümnaasium, Tarvastu Lasteaia Lepatriinu rühma mänguplats, Mulgi majakas jne. Mustla lustaia värskendamise projektis on plaanis välja vahetada rambid, luua võimalus lauda (maha) istumiseks, lisada juurde pinksilaud, täiendada ala asfaldimängudega, vältimatult jne. Koostöös Tarvastu Muusika- ja Kunstikooliga on plaanis lustaia interjööri ilmestada mulgi muustritega, et anda edasi piirkonna eripära.

Ramsi aleviku pendelkarusell

Idee esitaja: Ramsi noorte aktiivgrupp Korraldajad
Eeldatav maksumus: 23 190 eurot

Pendelkarusell Skysurf toob kogukonda võimaluse meelelahutuslikuks ja sportlikuks tegevuseks. Karusellil lustides saab trennida erinevaid lihasgruppe, mistõttu lõbutsedes saab nii noor kui täiskasvanu märkamatu korraliku lihastreeningu. Füüsilise pingutuse käigus paiskub kiikuja organismi adrenaliini, mis on iseäranis vajalik teismelisele. Ramsi piirkonna inimesed tunnevad puudust värskes õhus mitmekülseks aktiivseks liikumiseks mõeldud tegevustest. Et suvevaheajal ei töötaks huviringid ja koolid ning terve juuli on Ramsi Vaba Aja Keskus suletud, siis just eelkõige suviseks hooajaks mõeldud karusell aitab pakkuda tegevust. Tasuta vabaõhutegevused virgestusalal toetavad kogukonna sidusust ja aktiivsust. Erinevad põlvkonnad saavad koos aega veeta ning inimeste omavaheline suhtlemine on soodustatud. Samas aitab seadmete kasutamine parandada üldist enesetunnet ja koordineerimist.

Kalmetu kooli kiikudega õuesõppeklass – õuest põue!

Idee esitaja: Karin Mägi
Eeldatav maksumus: 35 000 eurot.

Kuidas saada noori õue värsket õhku nautima? Vastuse annavad noored ise – atraktiivse kutsuva õuealaga, mille loomisel rakendatakse noorte endi ideid. Idee eesmärgiks on Kalmetu kooli asukoha teadlikum kasutamine õpikeskkonnana, mis soosib nii avastusõpet, õuesõpet kui ka terviseedendust iga ilma. Kaaseesmärgina luuakse turvalised bussioote võimalused kõigile ühistranspordikasutajatele. Projekti tulemina valmib õpilasesinduse heakskiidul piisavalt suur välitingimustesse sobivate pinkide-laudadega õuesõppeklass, kus on hea õppida, üritusi korraldada, mõnusalt vaba aega veeta ja ka koolibussi oodata. Õuesõppe klassi juurde on planeeritud ka õueraamatukogu ja kiikpingid, mis muudavad paiga huvilistele veelgi kutsuvamaks. Idee on kogu piirkonna ühiseks väärtuseks sest koolimaja on kujunenud Tänavasilma kogukonna keskuseks.

Perepesas toimuvad ka koolitus-vestlusringid, kus teemaks lapse areng.

Foto erakogust

Lastega probleemid? Abi on olemas

Heili Rohtla
Lastekaitse
peaspetsialist

Laste erinevates arenguetappides võivad vanemad silmitsi seista olukordadega, millega on keeruline ise hakkama saada, mille lahendamisel jääb puudu teadmistest või oskustest. Kui probleemid kipuvad kasvama üle pea, on mõistlik pöörduda nõustaja poole.

Vanemlusprogramm „Imelised aastad“

Mõnikord piisab ühest koolitusest, et vanem tunneks ennast enesekindlamalt ja teadlikumalt, kuidas probleemolukorda lahendada, mõnel puhul on aga vajalik regulaarne nõustamine vastava spetsialisti juures. Lastevanemate toetamiseks pakub Viljandi vallavalitsus mitmendat aastat valla elanikele tõendus põhise vanemlusprogrammi „Imelised aastad“, mille positiivne mõju vanematele ja lastele on teaduslikult tõestatud. See programm sobib 2-8 aastaste laste vanematele. Uus grupp alustab veebruaris 2023. Samuti pakub suhtlemiskoolitust lapsevanematele Gordoni perekool, kelle koolitusgrupp alustab Viljandis 19. oktoobril (täpsem info <http://www.sinama.ee/ee/koolitused/gordoni-perekool/>).

Viljandi Perepesa

Eelkoolialiste laste vanematele pakub erinevaid koolitusi ja teenuseid Viljandi Perepesa. Perepesas on võimalus saada asja-

tundlikku nõu spetsialistidelt ja osaleda koolitustel, et olla teadlik oma lapse arengulistest vajadustest tema erinevatel eluetappidel, toetada suhteid vanemate ja laste vahel ning teada saada, kuidas luua ning hoida toimivat suhet. Perepesa loob võimalusi, et kasvada teadlikumaks lapsevanemaks ja partneriks (täpsem info: <https://www.perepesa.ee/viljandi-perepesa>).

Viljandi valla psühholoog

Pereelus tekkinud probleemide korral (nt raskused elumuutusega kohanemisel, suhtlemisprobleemid, abielukriis, muud paarisuhteprobleemid, mured laste kasvatamisega, sõltuvusprobleemid jm) on võimalik nõu ja abi saamiseks pöörduda psühholoogi poole. Alates septembrist 2021 on Viljandi valla elanikel võimalus pöörduda eelregistreerimisega psühholoog Riina Pürgi vastuvõtule. Teenus on Viljandi valla elanikele tasuta.

Mõnikord on lapse käitumine selline, et vanem ei suuda otsustada, kas tegu on lapse eripära või häirunud psüühikaga. Kui kahtled, konsulteerige kindlasti spetsialistiga. Meditsiinisüsteemis võib esmalt pöörduda perearsti poole, kes oskab abivajadust hinnata ja edasisi abisaamisvõimalusi selgitada. Samuti on võimalik pöörduda vaimse tervise õe ja psühhiaatri poole.

Koolimurede puhul

Kooliga seonduvate probleemide korral (nt kiusamine, õpiraskused, suhtlemisprobleemid jms) on võimalik esmalt pöörduda kooli sotsiaalpedagoogi või koolipsühholoogi poole, kelle töö on õpilaste arengu toetamine koolis koostöös lapsevanemate ja pedagoogidega. Koolip-

sühholoog või sotsiaalpedagoog on pädev otsustama, kas ta asub ise probleemiga tegelema või soovib minna mõne teise eriala spetsialisti konsultatsioonile (arst, pereterapeut, psühholoog, psühhiaater vm).

Palju olulist informatsiooni lapsevanematele leidub internetis leheküljel <https://tarkvanem.ee/>.

Vanemad hoolitsegu ka iseenda eest

Tähtis on ka, et vanem hoolitseks iseenda heaolu ja vajaduste eest. Selleks et armastada teisi, tuleb kõigepealt õppida armastama ennast. Õppida hoolitsema oma vajaduste eest – oma n-õ tassi täitma ja akusid laadima. Hea suhe lapsega algab heast suhtest endaga. Kurnatud, pinges ja ärev lapsevanem ei jaks oma lapse eest hoolitseda sel määral, mis aitaks kaasa lapse arengule. Kui vanema „tass on tühi“, siis on ka süütenõör lühem ja võib juhtuda, et iga väiksema lapse jonn või partneri käitumine viib plahvatuseni. Kui vanema „tass on täis“, siis suudab ta probleeme tõhusamalt lahendada ning jaksab lapsele jagada piisavalt armastust ja tuge.

Lapsele turvalise arengukeskkonna pakkumiseks on ema-isa kohus hoolitseda ka iseenda vaimse ja füüsilise tervise eest ning hoida oma paarisuhtet. Lapsevanemad leidke endale aega tegeleda millegi meelepärasega, mis täidab teid energiaga ja tekitab teie positiivseid elamusi, nii olete ise õnnelikud ja õnnelikud on kindlasti ka teie lapsed.

Küsimuste korral ja nõu saamiseks võib alati julgelt pöörduda oma piirkonna lastekaitse spetsialistide poole, kes teid ära kuulavad ja üheskoos leitakse ka lahendused!

Oktoober on vaimse tervise kuu

Luule Vitsur,
sotsiaalnõunik

Vaimse tervise tähtsuses ei kahtle tänapäeval enam keegi ja järjest enam vajavad inimesed individuaalset nõustamist ja tuge professionaalide poolt.

Individuaalne nõustamine on kõige tõhusam meetod psüühiliste raskuste lahendamisel. Oluline on, et kui olete otsustanud pöörduda nõustaja poole, siis tuleks kindlasti ka järjepidevalt kohal käia, sest minimaalne kohtumiste arv, millest kasu tekiks, on vähemalt viis.

Viljandi valla elanikel on võimalik saada tasuta psühholoogilise nõustamise teenust, mida pakub psühholoog Riina Pürg. Julgustame teid pöörduma meie valla psühholoogi poole.

Kui on soov vastuvõtule minna, palun helistage telefonil 526 2783 või kirjutage psühholoogile riina.purg@viljandivald.ee. Helistamisel palun arvestage, et kliendi nõustamise ajal psühholoog telefonile ei vasta, vaid helistab teile hiljem tagasi.

Lisaks pakub Viljandi vallavalitsus koostöös sotsiaalministeeriumiga tasuta veel järgnevaid vaimse tervise teenuseid, millega saate tutvuda siinsamas küljel hoolekande juhi Siret Sarve poolt kokku pandud loos.

Vaimse tervise teenusetootest Viljandi valla elanikele

Siret Sarv,
hoolekande
juht

Viljandi vallavalitsus taotles 2022. aastal toetust vaimse

tervise teenuste pakkumise parandamiseks, et seeläbi toetada Viljandi valla elanike psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist.

Teenused on Viljandi valla elanikele TASUTA – teenuse eest tasub Viljandi vallavalitsus koostöös sotsiaalministeeriumiga.

Sotsiaalministeerium rahuldab aprillis taotluse ja toetust saavad järgmised teenused:

Mänguteraapia, mida viib läbi mänguteraapeut Tiia Randpere

Eesmärk: mängu kaudu aidata 3-12 aastasel lapsel oma tundeid mõista, emotsioone väljendada, õppida oma tundeid aktsepteerima ja vastutustundlikult väljendama. Lapsed õpivad võtma vastutust ning probleemidega silmitsi seistes olema loovad neid lahendama. Mänguteraapiast on olnud abi kolimise, õnnetusjuhtumite, traumade, pereprobleemide, väärkohtlemise, hülgamise, koolis sotsiaalsete probleemide ja oma kodust il-

majäämise puhul. Sealhulgas oleks mänguteraapiast abi eelkoolialistele Ukrainast saabunud sõjapõgenikele.

Asukoht: Tallinna tn 11/2, Viljandi linn.

Sihtgrupp: Viljandi valla lapsed (sh saabunud sõjapõgenikud Ukrainast).

Aeg: eelregistreerimisega www.mangutera.ee lehel (BRONEERI AEG).

Kontakt ja registreerimine: tiia.randpere@gmail.com, tel. 5645 6979.

Kogemusnõustamine-tugiisikuteenus, mida viib läbi kogemusnõustaja-tugiisik Rita Kaup-Kaljuve

Eesmärk: tugevdada klienti läbi nõustaja kogemuste ning omandatud teadmiste. Kliendi toetamine vaimse tervise teekonnal paranemise osas ja ennetustöö tegemine täiskasvanutele ja õpilastele vaimse tervise teema loengute ja vestluste kaudu. Individuaaltegevus ja grupitöö (koolide

külastused, loengud või arutelud).

Asukoht: Tallinna tn 19/21, Viljandi linn.

Sihtgrupp: Viljandi valla elanikud.

Aeg: eelregistreerimisega.

Kontakt ja registreerimine: ritateraapia@gmail.com, tel. 5552 9397.

Hingehoid, mida viib läbi hingehoidja Kalle Gaston

Eesmärk: toetava psühhosotsiaalse abi pakkumine Viljandi valla elanikele (sh Ukrainast saabunud sõjapõgenikele). Sekkumisloogika on vajaduspõhiselt grupitöö või individuaalne töö kliendiga.

Asukoht: Kauba tn 12, Viljandi linn. Päevakeskused;

küla- ja rahvamajad; kliendi kodu.

Sihtgrupp: Viljandi valla elanikud (sh saabunud sõjapõgenikud Ukrainast).

Aeg: eelregistreerimisega.

Kontakt ja registreerimine: kalle.gaston@mail.ee, tel. 5695 6026.

Algab Viljandi valla mälumängu uus hooaeg

20. oktoobril kell 19 avatakse Viljandi valla mälumängu uus hooaeg Puiatu raamatukogus.

Osalema on oodatud kuni viieliikmelised võistkonnad – nii uued tulijad kui ka juba kogenud mälumängijad. Alates 2021. aastast korraldavad mälumängu Viljandi valla raamatukogud. Mälumängu turniir koosneb kuuest voorust, mis toimuvad Viljandi valla erinevates allasutustes ajavahemikus oktoober, november, jaanuar-aprill.

Eelmisel, VI hooajal, võtsid turniirist osa kokku 8 võist-

konda ning hooaja üldvõitjaks kuulutati võistkond Crapus, teise koha vääriline oli võistkond Vald+Ex ning kolmanda koha napsasid Rõõmsad ja rõõsad. Mälumängu edetabelit on võimalik jälgida valla kodulehel valdkonna Sport ja vaba aeg alt ning mälumängu kõige värskema info leiab Viljandi valla mälumängu Facebooki lehelt.

Ootame kõiki huvilisi registreeruma 20. oktoobri mängule kuni 17. oktoobrini: tiina.torim@viljandivald.ee või 5356 7167.

VVT

Viljandimaa raamatukogud küsitlevad rahvast, et veelgi paremaks muutuda

20.-30. oktoobrini toimuvad üleriigilised raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus!“.

Raamatukogupäevade ajal korraldavad Viljandi maakonna raamatukogud elanike hulgas küsitluse. Raamatukogud soovivad teada, miks raamatukogusid külastatakse või ei külastata. Mida peetakse oluliseks ja millest tuntuks puudust. Küsitlus koosneb viiest küsimusest ja vastamine

on anonüümne. Tagasisidet püütakse ellu rakendada nii palju kui võimalik, et muuta raamatukogud külastajatele veelgi meelepärasmaks.

Lisaks küsitlusele korraldatakse Viljandi valla raamatukogudes raamatukogupäevade raames mitmeid sündmusi.

Infot küsitluse ja sündmuste kohta saab Viljandi valla raamatukogudest ning raamatukogude sotsiaalmeedia lehekülgedelt.

Pärsti raamatukogu tähistab oktoobri lõpus sajandat sünnipäeva

25. oktoobril tähistab Pärsti raamatukogu väarikat sajandat juubelit, mispuhul on Pärsti mõisa saali kutsutud külalised ning oodatakse ka kõiki huvilisi osa saama pidulikust sündmusest.

Kauaaegne Pärsti raamatukogu juhataja ja praeguseks raamatukoguhoidjana töötav Olga Sööt peab ettekande Pärsti raamatukogu ajaloost. Muide Olga Sööt pidas äsja oma 50. tööjuubelit. Nõnda on ta raamatukogus tööl olnud poole sellest ajast, mil raamatukogu toimunud on. Aga sünnipäeval peetakse kõnesid ning võetakse vastu õnnitlusi.

Kell 18 alustavad luule- ja lauludeõhtuga luuletaja Kristiina Ehin ja muusik Silver Sepp, astudes üles värsked luule- ja lauludekavaga „Janu on kõikidel kaks“, millega esitletakse Kristiina samanimelist luulekogu. See on õhtu täis laululist luulet ja luulelisi laule, fantaasialendu ja loomepuhanguid, sõnade sügavaid kaeve ja laulude ladvasahinaid. Kõrvuti loodud laulud ja kava küpsenud luule kõlavad kokku kordumatuks tervikuks, mis räägib hingerahu otsimisest ja armastuse hoidmisest keset viirusi ja sõjasõnumeid.

Kristiina Ehini uusim sürrealistlike elementidega lüürika

50. aastat Pärsti raamatukogus töötanud Olga Sööt kohtub järgmise põlvkonna lugejatega. Foto erakogust

kutsus kuulajat Ajajõe kaldale veepeegeldustest iseenast, oma rahvast ja värsket kokkukuuluvustunnet otsima. Luulekogu on järg Kristiina Ehini üheksandale luulekogule „Janu on kõikidel üks“.

Silver Sepp jutustab vanade ja verivärskete laulude kaudu lugusid sellest, kuidas hoida ärevatel aegadel rõõmu ja elujanu. Tema lugusid iseloomustab helgus ja publiku kaasahaaramine. Lõpetuseks esitlevad Kristiina ja Silver koos oma värsket laulu „Inglisillal“. Müügil on

soodushinnaga raamatud ja plaadid.

Kell 19 teeb Olga Sööt kõigile soovijatele ringkäigu tema enda poolt rajatud ajalootoas ning Pärsti Lasteaia direktor Astra Jamnes viib rahva ekskursioonile kaunitesse Pärsti mõisalas-teaia ruumidesse.

Õhtu lõpeb kohvi- ja tordilauas. Juubeliüritusest lähemalt saab lugeda juba meie novembri lehest

Erika Lond

Viiratsi Rahvaraamatukogu direktor

Hanguva telepildi ja aeglase interneti ajad on nüüd igaveseks läbi. Pärisealt ka!

Enefiti kiire sidevõrk toob Sinuni tele- ja internetiühenduse, mis püsib ühtlaselt kvaliteetne, hoolimata ilmast ning kasutajate või seadmete arvust.

ENEFITI KIIRE INTERNETIGA:

- saad ühendada võrguga piiramatul hulgal seadmeid, filme vaadata, arvutimänge mängida, tööd või e-õpet teha ja seda kõike ühel ajal;
- säästad aega, sest ajad tähtsaid asju kodust lahkumata;
- meie ehitame võrgu, lõpliku teenusepakkuja valid ise.

Kui tavakeeli tähendab kiire internet seda, et kodus võib korraka tööle panna kõik liikuvat pilti edastavad ekraanid ning andmesidet kasutavad seadmed, siis tehnilisemaks minnes on tegemist sideteenusega, mis tagab igal ajal alla laadimiskiiruse 1 Gbit/s. Nii suure läbilaskevõimega sidevõrk põhineb täielikult valguskaablil ja selle kiirust saab tehnoloogia arenedes veelgi suurendada. Parimas ühenduses võib kindel olla ka aastakümnete pärast.

Enefiti kiire interneti kasuks räägib seegi, et pärast võrgu valmimist valib klient endale ise tele- ja internetiteenuse pakkuja

ning võib seda vajadusel vahetada. Tänu operaatorist sõltumatule võrgule saab sidekulusid hoida täpselt nii madalal, kui turg hetkel lubab.

Igaüks saab www.energia.ee/kiireinternet veebilehel üle kontrollida, kas tema aadress kuulub Enefiti kiire andmesidevõrgu ehitusplaanidesse. Kui veel ei kuulu, võib sealsamas sooviavalduse esitada. Suurema huvi korral on tõenäoliselt, et võtame ala ehitusplaanidesse.

Margus Malv
Enefit Connecti sideteenuste juht

Viljandi vald

Millest sõltub liitumistasu suurus?

Liitumistasu suurus oleneb võrgu ehitusjärgust: mida varasemas ehitusjärgus on võrk, seda soodsam on hind. Liitumise eest saab ilma intressita tasuda ka osamaksetega. Kui kiire interneti võrk on valmis ning tele- ja internetipakett valitud, maksad kuutasu vastavalt valitud teenusepakkuja hinnakirjale.

Enefiti kiire internetiga saab Viljandi vallas liituda:

- Kärstna külas 30 aadressil, Päre külas 148 aadressil, Uusna külas 95 aadressil, Välgi külas 48 aadressil kuni 28.12.2022 hinnaga 229 eurot.
- Sultsi külas 91 aadressil kuni 12.10.2022 hinnaga 229 eurot, seejärel saab uuesti liituda alates 13.02.2023.
- Karula külas 31 aadressil, Mustla alevikus 208 aadressil, Paistu külas 31 aadressil, Peetrimõisa külas 93 aadressil, Pinska külas 18 aadressil kuni 26.10.2022 hinnaga 229 eurot, seejärel saab uuesti liituda alates 27.02.2023.
- Vasara külas 19 aadressil kuni 09.11.2022 hinnaga 229 eurot.
- Leie külas 84 aadressil ja Suislepa külas 100 aadressil kuni 16.11.2022 hinnaga 229 eurot.
- Viljandi linnas 50 aadressil, Jämejala külas 75 aadressil, Mähma külas 160 aadressil ja Päre külas 108 aadressil tähtajatult hinnaga 249 eurot.

Kuidas liituda?

Kontrolli, kas Enefiti kiire internet laieneb sinu aadressile. Kui jah, siis sõlmi leping meie e-teeninduses.

Ehitame sidevõrgu. Teeme kõiki ühe piirkonna ehitustöid korraga.

Anname teada, kui kiire tele- ning internetivõrk on kasutamiseks valmis.

Vali sobiv operaator ja sõlmi leping.

Naudi! Kiire interneti hüved on su kodus olemas.

www.energia.ee/kiireinternet

Enefit

Viljandi noortevolikogu liikmed arenesid arengulaagris.

Foto erakogust

Toimus esimene Viljandi valla noortevolikogu arengulaager

23.-24. septembril peeti Kivi Turismitalus Viljandi valla noortevolikogu arengulaager.

Laagrisse olid kutsutud ka noortevolikogu uued liikmed. Et teineteist paremini tundma saada, anti avapauk erinevate tutvumismängudega. Mängud peitsid endas proovilepanekut, kiiret mõtlemist ning eneseanalüüsi.

Enne töö siis lõbu oli seekord vastupidi keeratud ning pärast lustakat tutvumist alustati noortevolikogu koosolekuga. Põgusalt vaadati üle põhimäärus ning arutleti küsimusi tekitanud punktide üle. Seejärel avaldasid noored arvamusi 29. septembri vallavolikogu päevakorras olevate eelnõude osas ja vestlesid muudel päevakajaliselt teemadel.

Õhtupoolikul liitus Noortevolikoguga MTÜ Tunne koolitaja Karoliine Aus, kes ajas mõneks

hetkeks noored täielikku segadusse. Nimelt saadi osa koolitusest „Nullist Sajani“, mis andis osalejale võimaluse võtta noortevolikogu olemus juuretandilt osadeks lahti ning see siis jälle kokku panna, et jõuda arusaamani miks ja kuidas peaks Viljandi valla noortevolikogu toimima. Koolituse käigus pandi paika missioon, visioon ja kõik, mis sinna juurde kuulub. Koos koolitajaga arutleti ette tulla võimalike probleemide üle ning otsiti teid, kuidas ideest jõuda projekti sünnini. Esimese päeva lõpetas meeleolukas lauamänguõhtu.

24. september algas väga aktiivse mõtetegevusega. Kogu päeva eesmärk oli paika saada 2023. aasta tegevuskava koos eelarvega ning muud mõtted seoses noortevolikogu edasise tööga. Selleks, et aeg oleks ära kasutatud võimalikult efek-

tiivselt liitus laagrilistega Tartu Noorsootöö Keskuse juht Margit Kink, kes toetavate küsimuste ning mõttekäikudega noored tuleviku suunas vaatama suunas.

Kuigi laagri eelnenud koolinädal oli olnud väsitav, pakatasid noored kogu laagri vältel põnevatest lähenemistest ning aina uutest mõtetest. Laagri lõpuks jõuti järeldusele, et arengulaager on hea viis ideede kogumiseks ning kirjapanekuks, et tekiks ühine arusaam tuleviku plaanidest. Järgmistel aastatel on mõistlik seda formaati sihtide seadmisel korrata.

Üritus sai edukalt teoks tänu Eesti Noorteühenduste Liidu, Kivi Turismitalu, MTÜ Tunne, Tartu Noorsootöö Keskuse ja laagris osalejate koostööle.

Inganora Makko

Viljandi valla noortevolikogu esimees

Heimtali Põhikooli õpilased käisid pärandivaderiteks

23. septembril pidas Heimtali Põhikool terve kooliperega heakorratähtsust, et koristada ja au sees hoida mõisnike von Siversite pärandit. Ettevõtmine toimus pärandivaderite algatuse ja maailmakoristuspäeva raames.

Heimtali põhikool tegutses von Siversite suguvõsale kuulunud mõisahoones alates 1932. aastast ja kannab hoolt nii mõisapargi eest kui ka lähedalasivas metsatukas asuva von Siversite perekonnakalmistu eest. Roh-

kem kui sajaks aastaks unustusse vajunud ja looduses rüppe mattunud mõisnike matmispaik on kooli eestvõttel viimase nelja aastaga kalmistuliku ilme tagasi saanud ning õpilased hoolitsevad ka selle heakorras eest. Sel korral puhastati teeäärde võsast, korjati maha langenud oksid, uuendati multšiga kaetud rada ning värskendati teadmisi von Siversite ja kalmistu kohta. Aktiivselt löi kaasa 9. klass. 8. klass oli tegevuses mõisahoones

taguse matkaraja korrastamisel ja mõlemad klassid andsid panuse roosipõõsaste, noorte elupuude ja õunapuude talveks valmistumisel. 1.–7. klass läksid kiirtena laiali eri suundades prügirallile. Saak oli rikkalik. Teele kaasa saadi turgutav amps ja päev lõppes ühise lõunasöögiga koolimaja ees õuealal.

Pärandivaderite algatus kutsub koole ja klasse üles kodukohas kultuuriloolistele paikadele vaderiks olema. Talgute korras pärandipaikade korrastamisel, hooldamisel ja tutvustamisel saavad lapsed ja noored aktiivselt käed külge panna ning õpivad kohalikkude ajalugu vahetult, luues paigaga isiklikku sidet ning panustades möödunud aegade pärandi püsijäämisesse. Pärandivaderite toetavad muinsuskaitseamet ja rahvakultuuri keskus.

Urve Mukk

Heimtali Põhikooli õppealajuhataja

Hoolime korras ümbrusest

Tarvastu Gümnaasiumi tudlid õpilased ja õpetajad käisid Mustlas teeääri koristamas.

22. septembril andis terve Tarvastu Gümnaasiumi pere meie puhta looduse säilimisele suure panuse. Rõhk oli pandud just väiksema prügi korjamisele ja seda oli ohtralt. Mina juhtusin nägema 10.-11. klassi õpilasi prügi koristamas Mustla surnuaia ümbruses.

Prahti olid kotid täis ja lastel

oli tuju hea, sest tunnis ei pidanud ju olema. Väga tore ettevõtmine ja kohalikule rahvale väga meeldis, et tänapäeva noored ka looduse ja keskkonna eest hoolt kannavad. Meil kõigil on palju parem ja mõnusa elada puhtas keskkonnas.

Hoiame loodust ja paneme prügi ikka prügikasti!!!

Valmar Haava

Viljandi vallavolikogu liige

Mustla noored prügi koristamas surnuaia ümbruses. Valmar Haava foto

Sündmusi Viljandi vallas

15. oktoober, kell 18 Viljandimaa lasterikkad pered 30. Heimtali ringtallis.

19. oktoober, kell 14 sügistalgud Paistu sotsiaalkeskuses.

19. oktoober, Kolga-Jaani spordihoones uues kuues. Avamine kell 13.30 fuajees, kell 18.30 korvpalliturniir.

20. oktoober, kell 10 võimlemispäev Tarvastu päevakeskuses.

20. oktoober, kell 10.30 valla- ja kogukonna koostööpäev. Uusna Külamaja.

22. oktoober, kell 10.30 loovusring Perepesas.

22. oktoober, kell 12 laste oma laat Tännassilma rahvamajas. Ilusa ilmaga õues. Anna endast teada 20. okt. Info: 533 29889, Pille

22. oktoober, kell 11-15 toimub Valma Külamajas sündmus Eestimaa rahvamaja päeva raames. Üritusi peetakse rahvamajades üle Eesti

24. oktoober, kell 10 väljasõit Taagepera lossi, spa külastus. Registreerimine vajalik. Viiratsi päevakeskus.

25. oktoober, kell 10 infotund, sünnipäevalaste tervitus, lau-lame ja tantsime. Viiratsi päevakeskus.

25. oktoober, kell 17 tähistab Pärsti raamatukogu 100. juubelit. Pärsti mõisa saal.

26. oktoober, kell 14 raamatukogu päev Paistu sotsiaalkeskuses.

27. oktoober, kell 12 tervisliku elustiili kursus Viiratsi päevakeskuses.

28. oktoober, kell 10 pediküüri, maniküüri teenus. Registreerimine vajalik. Viiratsi päevakeskus.

29. oktoobril, kell 10.30-15 toimub Uusna külamajas valla ja kogukonna koostööpäev.

29. oktoober, kell 19 avatakse Viljandi valla mälumängu uus hooaeg Puiatu raamatukogus. Registreerimine kuni 17. oktoobrini, tel 535 67167.

1. november, kell 10 hingede päev, surnuaia küünalde süütamine. Tarvastu päevakeskus.

3. november, kell 10 võimlemine Urve Kassi juhendamisel. Tarvastu päevakeskus.

3. november, kell 12 tervisliku eluviisi kursus. Viiratsi päevakeskus.

4. november, kell 18 Viiratsi raamatukogu kutsub külla looduse, rännu ja kirjamehe Hendrik Relve. Reg. kuni 01.11, tel. 574 50316

10. november, kell 12 tervisliku elustiili kursus. Viiratsi päevakeskus.

15. november, kell 10 isade- ja meestepäev Tarvastu päevakeskuses.

Pärandivaderite algatus kutsub koole ja klasse üles kodukohas kultuuriloolistele paikadele vaderiks olema.

Viljandi valla naised olid edukad petangis

24. septembril selgusid Võhmas Viljandimaa meistrid petangis.

Viljandi valla naised olid väga edukad – suurte kogemustega Varje Reede saavutas teise koha ja Kärstna pärit noor petanker Katrin Viinapuu pälvis pronksi.

Maakonna meistriks tuli Ilme Mägi. Pika ja raske päeva

lõpus mängisid Varje ja Katrin ka paarismängu ja tulid mees- tega koos võisteldes 6. kohale. Päev oli kurnav ja naised ütlesid, et enamaks jaksu ei jätkunud. Palju õnne tublidele naistele Viljandi vallavalitsuse poolt! Edu järgmisteks võistlusteks ja head vormilühvimist sügishooajal!

VVT

Viljandi valla sportlased näitasid häid tulemusi rahvusvahelistel ja vabariiklikel võistlustel.

Sten Ivanov saavutas ringra- japaatide GT-30 maailma- meistrivõistlustel Itaalias Vi- verones 5. koha ja Läti meist- rivõistlustel Jurmalas 2. koha.

Marja Kirss saavutas Poolas Wrocławis toimunud Euroopa juunioride meistrivõistlusel laskmises 9. koha.

Jüri Uha saavutas Saksa-

maal Ruhpoldingis suvebiat- loni maailmameistrivõistlustel täiskasvanute supersprindifina- lis 26. koha ja sprindis 56. koha.

Henri Türk võitis Tartus Ees- ti Lauatenniseliidu seeriavõist- luse Laste GP 1. etapil kulla.

Mati Adamson
spordispetsialist

Sten Ivanov on ringraajapaadil jätkuvalt edukas.

Foto erakogust

Peeti 47. Kärstna pargivõistlused ja 7. Ants Tombi mälestusvõistlused

Suurte traditsioonidega Kärstna pargivõistlused, mis on juba 7 aastat pühendatud võistluste kauaaegsele korraldajale Ants Tombile, toimusid nagu ikka septembrikuu kolmandal laupäeval ehk 17. septembril.

Ilmataat kostitas terve päeva jooksul vapraid osalejaid vihma- ga, kes ei lasknud ennast sellest häirida. Võisteldi heide- te mitmevõistluses, kus osales 41 võistlejat. Suurimad punktisummad kogusid Stella Seim Tartust (1817 punkti) ja Artur Saar Viljandist (1585 punkti).

Pargijooksul osales 35 võist- lejat, kiiremad olid kohalikud - naistest Maigi Vandre 1000m

distantil ja meestest Margus Hanni 3000m distantil. Soovi- jad said läbida 5 km kepikõnni- ringi ja nooremad pereliikmed said osaleda meelelahutus- võistlustel ehk noolevise, palli- kool ja tammeringi jooks. Kõik võistlejad said osa lõunasupist, lõputseremoonia kohvilauast ja kaasa moosipurgi või tee- koti. Need on endise Kärstna kooli traditsioonid selle võist- luse juurde. Võistlusi aitasid läbi viia kohalik aktiivgrupp, toetas Viljandi vallavalitsus ja Viljandimaa Haridustöötajate Liit. Aasta pärast jälle!

Urve Kass
Kärstna VAK

Seekordsed Ants Tombi mälestusvõistlused peeti vihmase.

Foto: Johanna Ruljand

Kolga-Jaani liikumispäeval õpetati ka rulluisukudel liikuma.

Foto: Karen Akopjan

Kolga-Jaani piirkonna rahvas liikus mõnuga

4. septembril toimus vahva liikumispäev Kolga-Jaani piirkonnas.

Päev algas kosutava rattamat- kaga Lalsi kirikuni ning jätkus eriilmeliste toimetustega Kolga- Jaani staadionil. Seal selgus ka Viljandi valla meister tänava- korvpallis. Sel aastal sai kuld- medali kaela meeskond nimega Veteranid. Auväärt teise kohaga lõpetas tiim nimega Kolga-Jaani ja kolmanda koha võitlesid välja Kolga-Jaani Kanged. Aitäh, Ants Vaks, et täitsid peakohtuniku ülesandeid ja aitasid selgitada Viljandi valla meistrit!

Õpetlikke sõnu jagas ja laste- jooksud viis läbi Einar Kaigas. Suur aitäh, Einar ja Jooksupar- ner! Staadionil oli võimalik teha tutvust suusahüpetega, selle eest aitäh, Marumägi! Ennast sai proovile panna ka vibulask- mises. Kindla kehahoiaku ja teh- nika eest hoolitses Vana-Võidu Vibuklubi. Suur tänu!

Taipoksi näidistreeningud ja õpetussõnad jõudsid huviliste- ni tänu Viljandi Taipoksiklubi- le. Suur aitäh, Lauri Liiv ja Kerli Kink! Discgolfikettad said lendu ja kenasti korvi seitsmekordse Eesti meistri valvsa pilgu all.

Suur kummardus, Vahur Roht! Rulluisu õpetussõnu ja tehnikat jagas lahkesti Rullibus! Suur aitäh! Olen südamest tänulik ka oma tugitiimile – aitäh, Aino Viinapuu, Mati Adamson, Andre Mõlter ja Karen Akopjan! Suur-suur aitäh kõikidele asja- osalistele! Kohtumiseni juba uut- el ägedatel ettevõtmistel!

Liikumispäev sündis Viljandi valla, MTÜ Võrtsjärve Ühendu- se, Viljandimaa Spordiliidu ja MTÜ Eesti Maavara/ Baltic Agro koostöös.

Anna Mõlter
spordikorraldaja

Viljandi valla seeriajooks tegi lõpuspurdi Saarepeedil

17. septembril toimunud 9. Saa- repeedi Mägede Jooks lõpetas valla seeriajooksu sarja.

Päeva alustasid lastejooksul kõige pisemad. Kell 12 anti start 5 km jooksuks põhidistantsile. Põnev ja märgine rada oli vihma- se ilmaga startinutele parajaks katsumuseks. Naiste arvestuses võitis esikoha Kätlin Jakk, talle järgnesid Inga Kree, Kaisa Raja, Madleen Mänd, Kaire Roosalk ja Mia Lii Kaigas.

Meeste esikuuikus troonis taas kindlalt Keio Kits, teine oli Morten Siht, kolmas Siim Hans- mann, järgnesid Urmet Arusoo, Andres Vaher ja Raivo Nõmm.

Vanuserühmade võitjad olid: T14 Elvi Kaldoja, T16 Mia Lii Kaigas, T18 Geidy Orumets, N Inga Kree, N40 Kätlin Jakk, N50

Sirje Lott, N60 Viivi Kääpa, P14 Kaur Kannel, P16 Andreas Va- her, P18 Ragnar Puio, M Keio Kits, M40 Raivo Nõmm, M50 Aivar Kiisler, M60 Valeri Kääpa, M70 Ants Kuusik.

Sarja kokkuvõttes pärjati naiste seas võitjaks Kaisa Raja, 2. koha pälvis Kaire Roosalk ja 3. koha Madleen Mänd. Meeste arvestuses pälvis esikoha Keio Kits, 2. koha sai Morten Siht ja 3. koha Siim Hansmann.

Vanusegruppide üldvõitjad: T16 Mia Lii Kaigas, N Kaisa Raja, N40 Kaire Roosalk, N50 Sirje Lott, N60 Viivi Kääpa, P14 Raian Romantšuk, P16 Andreas Vaher, P18 Ragnar Puio, M Keio Kits, M40 Alar Kaar, M50 Aivar Kiisler, M60 Valeri Kääpa, M70 Ants Kuusik.

Kõigil neljal etapil osalenud said kingiks Viljandi valla logoga saunalinad. Suur tänu kõikidele seeriajooksul osalenutele ja õnne- soovivad Viljandi valla poolt pari- matele! Eriline tänu suurepärase korraldustöö eest Jooksupartneri klubile eesotsas Einar Kaigasega, Veiko Jürisele, Hanno Priksile, Paul Kollale, Anne Freimuthile, Leho Estornile, Ants Kuusikule ja kõikidele vabatahtlikele, kes nä- dalavahetustel jooksusõpradele võistlusi korraldada aitasid!

Suur aitäh Viljandi Tarbijate Ühistule ja Kultuurkapitali Vil- jandimaa ekspertgrupile seeria- jooksu toetamise eest! Hoidke vormi ja kohtume järgmistel võistlustel!

Mati Adamson
spordispetsialist

9. Saarepeedi Mägede jooks lõpetas ka tänavuaastase valla seeriajooksu sarja.

Foto: Ivo Kraus

Vallavolikogu 29. septembri istungil otsustati

1. Saadi ülevaade Kalmetu Põhikoolist.
2. Kinnitati Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030.
3. Võeti vastu Viljandi valla eelarvestrateegia aastateks 2022-2026.
4. Viljandi valla teehoiukava aastateks 2022-2026 suunati III lugemisele.
5. Kinnitati Kalmetu Põhikooli ja Uusna Lasteaia „Tõruke“ ümberkorraldamine.
6. Garanteeriti omafinantseering projektile „Viljandi valla tugitegevused rahvusvahelise kaitse saajatele“.

7. Kehtestati Saatrepõllu päikeseelektrijaama detailplaneering.
8. Otsustati võõrandada:
 - tasuta OÜ-le Ramsi VK vallale kuuluv kinnistu Puiatu külas;
 - enampakkumise korras internetiportaalis Osta.ee vallale kuuluv kinnistu Vasara külas;
 - enampakkumise korras internetiportaalis Osta.ee vallale kuuluv kinnistu Meleski külas
 - hoonestusõigusega koormatud kinnistu asukohaga Niidu tn 3, Viiratsi alevik.
9. Taotleti Viljandi valla munitispaalomandisse Suislepa külas asuv katastriüksus.

10. Anti nõusolek Viiratsi alevikus Ristiku tn 27 asuvale kinnistule seatud hoonestusõiguse võõrandamiseks.
11. Otsustati nõuda Viljandi valla omandis olevaid kinnistuid koormava hoonestusõiguse omanikule langemist Suislepa külas.
12. Arupärimiste esitamine.
13. Volikogu kirjavahetus.
14. Vallavanema informatsioon.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 27. oktoobril

Vallavolikogu istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

Vallavalitsuse istungite kokkuvõte

Avaldame Viljandi Valla Teatajas kokkuvõtte vallavalitsuse 6., 13., 20. ja 27. septembri istungitest.

Finants

- Eraldati reservfondist Kalmetu põhikoolile koolihoone ventilatsioonitöödeks 960 eurot.
- Eraldati valla eelarvest OÜ-le Ramsi VK projekti „Puiatu küla veetorustike, puurkaevpump ja puhastusseadmete rekonstrueerimine“ ehitustöödeks 50 500,10 eurot.

Haridus, kultuur, sport

- Suurendati Tarvatu Gümnaasiumi õpilaste piirnormi.
- Kinnitati aasta noore õpetaja, aasta õpetaja ja aasta lasteaia-õpetaja tunnustuse saajad.
- Toetati valla huvihariduse ja huvitegevuse toetuse eelarve vahenditest noore osalemist:
 - Laskmise Euroopa juunioride meistrivõistlustel osalemisega kaasnenud kulude katmisel 350 euroga;
 - Võrkpalli treeninglaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Saksofoni suvekoolis osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Treeninglaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Jalgpalli suvelaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - PartnerAkro maalaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Vibulaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga lapse kohta, kokku 100 euroga;
 - Judo treeninglaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Võrkpalli treeninglaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Võrtsjärve õppekeskuse kalanduslaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Võrkpalli treeninglaagris osalemisega kaasnenud kulude katmisel 50 euroga;
 - Treeninglaagrites kaasnenud kulude katmisel 50 euroga lapse kohta.
- Toetati valla tunnustamise ja tegevustoetuse eelarve vahenditest noore õpinguid Politecnico di Milano ülikoolis 500 euroga.
- Tunnustati Saarepeedi kooli kiitusega lõpetanud Hugo Sood ja määrati talle hariduspreemia 200 eurot.

• Otsustati nimeliste stipendiumite saajad, mis antakse üle vallavalitsuse korraldatud pidulikl sündmusel.

Sotsiaal

- Tunnistati kehtetuks Viljandi Vallavalitsuse 25.10.2016 korraldus nr 981 „Laste paigutamine asenduskoduteenusele“.
- Anti nõusolek eestkostel oleva lapse tervisega seonduvate toimingute tegemiseks.
- Paigutati laps asendushooldusteenusele.
- Muudeti Viljandi Vallavalitsuse 19.04.2022 korralduse nr 2-3/316 „Puudega isiku eluruumi kohandamise kulude hüvitamise taotluste pingerea kinnitamine“ lisa.
- Otsustati:
 - Hüvitada puudega isiku eluruumi kohandamise kulud;
 - Osutada kahele isikule järelehooldusteenust;
 - Paigutada kolm last asendushooldusteenusele.

Ehitus ja planeerimine, majandus

- Seati tähtajatu ja tasuta sundvaldus Viljandi valla kasuks Heimtali külas.
- Saadi ülevaade:
 - Karula-Piiri detailplaneeringu paikvaatluse kokkuvõttest;
 - Rahetsema piirkonna veevarustuse ja kanalisatsiooni ehitamisest;
 - Õpetajate palgakorralduse pilootprojektist;
 - Saadi ülevaade Mäeltküla Tööstuspargi arendamisest.
- Anti kasutusluba:
 - Koolimaja ümberehitusele Sultsi külas aadressil Paistu kool;
 - Kerviseväljaku laiendusele Paistu külas aadressil Raamatukogu tee 2;
 - Rannavõrkpalliplatsile Soe külas Vipu tn 1 katastriüksusel;
 - Anti osakasutusluba koolimaja-sportsaali ümberehitusele Kolga-Jaanis Viljandi mnt 1a/1 katastriüksusel.
 - Jagati katastriüksus ning määrati koha-aadressid ja sihtotstarve:
 - Aidu külas;
 - Mäeltkülas;
 - Pinska külas;
 - Sultsi külas;
 - Vana-Võidu külas;
 - Leie külas.
 - Nõustuti katastriüksuste piiride muutmise ja jagamisega ning määrati koha-aadressid ja sihtotstarve:
 - Vardi külas;

- Sultsi külas
- Viiratsi alevikus.
- Muudeti:
 - Viljandi Vallavalitsuse 23.08.2022 korraldust nr 619 „Vallavara koormamine isikliku kasutusõigusega“;
 - Viljandi Vallavalitsuse 29.03.2022 korraldust nr 287 „Viljandi valla 2022. aasta hankeplaani kinnitamine“;
 - Viljandi Vallavalitsuse 20.05.2020 korraldust nr 2-3/402 „Kaasava eelarve ettepanekute nõuetele vastavuse hindamise komisjoni moodustamine“;
 - Tarvatu Vallavalitsuse 14.03.2017 korraldust nr 67 „Posti tn 4 maale hoonestusõiguse seadmise võimalikkusest“;
 - Muudeti Viljandi Vallavalitsuse 19.07.2022 korraldust nr 558 „Vallavara koormamine isikliku kasutusõigusega“;
 - Muudeti lähiaadress ja määrati hoonetele unikaalaadress Mustla alevikus.
- Algatati:
 - Orumäe detailplaneering Peetrimõisa külas;
 - Detailplaneeringu koostamine Peetrimõisa külas katastriüksusel Karula tee 2 // Tallinna tn 88.
 - Kiideti heaks hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruanne:
 - „Ruudi-Jaani kinnistule Ruudikülas puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine“;
 - „Hansuvõidu kinnistule Kärstna külas puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine“;
 - „Kingu kinnistule Saarekülas kanalisatsioonüsteemi rajamine“;
 - „Kõnnuka kinnistule Saarepeedi külas puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine“.
 - Tunnistati kehtetuks Viljandi Vallavalitsuse 08.06.2021 korralduse nr 2-3/601 „Hajaasustuse programmi taotluste rahuldamine“ punkt 1.8.
 - Vallavara rendile andmine.
 - Tutvuti:
 - Viiratsi ettevõtjate pöördumisega;
 - Emajõe Veevärgilt saadud vastusega.
 - Kuulutati välja riigihange „Elektripaigaldiste käidukorraldus, hooldus- ning remonttööd 2023-2024“. Pakkumiste esitamise tähtaeg on 6. oktoober kell 9.
 - Keelduti projekteerimistingimuste andmisest Aindu külas päikeseelektrijaama projekteerimiseks, kuna projekteerimis-

TEATED

- Teeme kõiki sise- ja välitöid, terrassi-ja katusetöid. Tel:+372 5627 6785 tiidukuldaedou@gmail.com
- *****
- Fekaalivedu, survepesu, ummistuste likvideerimine. Tel 558 8811, www.fekto.ee
- *****
- Ostan nõukogude aegseid sõiduautode kasutamata varuosi. Võib pakkuda ka VAZ sõidukit. Tel 5565 1952
- *****
- OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee
- *****
- Ostan garaaži Viiratsis, tel. 502 2499.
- *****
- Kodumasinat remont, varuosad. Tel. 517 9771 või merton@hot.ee

- Pottsepatööd •
- Loodusehitus •
- Üldehitus •

+372 5675 1468

www.stoneandcrystal.ee

Meie detsembri lehe vahel ilmub ka

VALLA KALENDER 2023

Andke märku, kes soovib oma ettevõtte reklaami kalendris avaldada.

Esimesed tellijad saavad ka valida, millise kuu juures oma reklaam avaldada.

Ühe mooduli hind on 60 eurot.

Andke on soovides teada e-posti aadressil: ajaleht@viljandivald.ee või telefonil: 530 42447

tingimuste taotlus ei vastanud üldplaneeringule.

- Anti:
 - MTÜ-le Tusti Külaselts tasuta kasutada katastriüksus Jalaka, Tusti külas, et tagada võimalus arendada kogukonna koostööd ja rikastada vabaaja veetmise võimalusi:
 - Seisukoht reformimata maa jagamisele.
 - Määrati avalikuks kasutamiseks Vaibla külas asuv Sääre tee.
 - Kinnitati 2022. aasta investimislaenu hanketulemused ja tunnustati edukaks AS SEB Pank pakkumus, kui majanduslikult soodsaim.
 - Arutleti leppetrahvinõude esitamist.
 - Kiideti heaks hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruanne:
 - „Laidu-Kingu kinnistule Vardja külas kanalisatsioonüsteemi rajamine“;
 - „Looduse tee 17 kinnistule Vana-Võidu külas vee puhastusseadmete paigaldamine“;
 - „Õitsemäe kinnistule Kookla külas kanalisatsioonüsteemi rajamine“;
 - „Tagametsa kinnistule Kivilõppe külas puurkaevu rajamine ja veeühenduse paigaldamine“.
 - Otsustati:
 - korraldada riigihange „Viljandi valla teede ja tänavate lumetõrje 2022-2025“. Pakkumuste esitamise tähtaeg on 3. november kell 10.
 - kinnitada enampakkumise tulemused ja sõlmida elektriauto Mitsubishi I-MIEV võõrandamise müügileping hinnaga 5050 eurot.

• Täiendati 2022. aasta hankeplaani lisa.

Hanked

- Väikehankes „Kolga-Jaani jäätmeaia projekteerimine“ tunnustati edukaks IBG-EHITUSE esitatud pakkumus maksumusega 19 680 eurot.
- Otsustati korraldada riigihange „Elektripaigaldiste käidukorraldus, hooldus- ning remonttööd 2023-2024“.

Muu

- Valiti SA Holstre-Polli Sihtasutuse nõukogu esimees.
- Kiideti heaks SA Holstre-Polli Spordikeskuse ja SA Holstre-Polli Vabaajakeskuse ühine misleping.
- Vallavalitsuse istungi materjalid leiab valla kodulehelt: www.viljandivald.ee/dokumendiregister

Ehituskomisjoni otsuste kokkuvõte:

- Anti 21 ehitusluba.
- Anti 2 kasutusluba.
- Kooskõlastati 10 puurkaevu asukohta.
- Algatati üks projekteerimistingimuste andmise avatud menetlus.
- Anti 9 projekteerimistingimust.
- Kujundati seisukoht kahes küsimuses.
- Väljastati 18 ehitusteatist.
- Väljastati 20 kasutusteatist.
- Ehituskomisjoni protokollid leiab dokumendiregistrist aadressil: <https://bit.ly/3dkemL3>

KUU FOTO

Mäeltküla tööstuspargi avamisele sõitis ka Cleveroni juhita sõiduk, mis töö kohale kingitused tööstuspargi ehitusega seotud inimestele. Kohal oli ka Cleveroni juhatuse esimees Arno Kütt, kes sõiduki pakipoole nupulevajutustega avas. Igatahes innovatiivne võrk, mida ootame ka tööstusparki rajatavatelt firmadelt.

Foto: Kristjan Kivistik

Rahulik tempas reisielamused järgmistel reisidel

3.-4.detsember 2022 jõulureis Riiga

9.-14.detsember 2022 Poolamaa jõuluturud Krakowis ja Varssavis ning talvepealinn Zakopane

2.-4.märts 2023 Kaziuke muge ehk Leedumaa suurim toidufestival koos käsitööga. Näeme ka suurejoonelist rongkäiku.

18.-25.aprill 2023 Hollandi kuulus lilleparaad ja muud põnevad paigad

"Hansaliinide" mugav reisibuss väljub Viljandist

Olete oodatud!

Reisikavad kodulehel.
Kiirinfo reisi juht
Mariannelt telefonil
5029006

KIRIKUTES

EELK PAISTU MAARJA KOGUDUS

Jumalateenistused, palvused, kontserdid ja muud sündmused
16.oktoober, pühapäev kell 14
19. pühapäev pärast nelipüha.
Missa juhtmõte: Suurim käsk
Kaasa teenib: EELK Kuressaare Laurentiuse koguduse segakoor Sauer

30.oktoober, pühapäev kell 14
21. pühapäev pärast nelipüha, Usupuhastuspüha laupäev. Missa juhtmõte: Jeesuse saadikud

2.november, kolmapäev kell 18
Kõikide surnute mälestuspäev ehk hingedepäev. Öhtupalvus

13.november, pühapäev kell 14
Valvamispühapäev. Kirikuaasta eelviimane pühapäev. Missa juhtmõte: Valvake!

EELK KÕPU PEETRI KOGUDUS

Maa kannab vilja iseenesest, esmalt orast, seejärel päid, seejärel täit nisutera pea sees. Mk 4:28
P, 9. oktoober kell 11 Lõikustänpüha armulauaga jumalateenistus uute kirikukellade „Armastage tõtt ja rahu“ ning „Palvetage üksteise eest“ pühitsemine

T, 18. oktoober kell 12 Külätund Puiatu raamatukogus
P, 23. oktoober kell 11 Armulauaga jumalateenistus

P, 30. oktoober kell 11 Reformatsioonipüha ja hingedepäeva armulauaga jumalateenistus

P, 13. november kell 11 Armulauaga jumalateenistus

Õnnitleme uusi ilmakodanikke!

EVA FEDOTOVA
15.08.2022
ROSANNA BOROVIK
05.09.2022
KARL KRAANER
16.09.2022
RIKO MAASING
17.09.2022
OTTO MARU ABRAM
21.09.2022
STEFAN ORAV
26.09.2022
KEITLYN SUITS
26.09.2022

Mälestame

ROSALIE RANDMA
18.12.1953 - 08.09.2022
Mustivere küla
LINDA AUR
18.04.1928 - 09.09.2022
Aidu küla
HILJA ALLASTE
09.04.1939 - 09.09.2022
Sultsi küla
TIIU TINN
23.11.1939 - 10.09.2022
Leie küla
LEIDA SAAGO
14.01.1924 - 11.09.2022
Suislepa küla
EVI SANKOVSKI
26.06.1941 - 12.09.2022
Päri küla

LEIDA JAKOBSON
16.09.1942 - 12.09.2022
Viiratsi alevik

HANNES GRIGAGIN
12.01.1966 - 13.09.2022
Vilimeeste küla

VAIKE PÕLDOJA
29.05.1930 - 14.09.2022
Leemeti küla

LEIDA TSITSIKOV
29.07.1929 - 19.09.2022
Roosilla küla

VAHUR PLESS
20.09.1937 - 21.09.2022
Mustla alevik

VILLIAM AARELA
15.08.1955 - 22.09.2022
Ramsi alevik

HELJU OTT
14.04.1924 - 22.09.2022
Pikru küla

LEHTI URBOJA
09.01.1927 - 22.09.2022
Jämejala küla

ENE ROHTLA
11.02.1952 - 23.09.2022
Lolu küla

ARNO TAFENAU
25.05.1939 - 24.09.2022
Porsa küla

VILMA VARES
06.11.1947 - 24.09.2022
Eesnurga küla

KRISTA VAARMETS
09.12.1969 - 25.09.2022
Meleski küla

PAUL TEDER
23.07.1947 - 28.09.2022
Vana-Võidu küla

AINO LEINUS
16.12.1940 - 28.09.2022
Porsa küla

URVE PEET
09.04.1951 - 28.09.2022
Viiratsi alevik

Õnnitleme sünnipäevalapsi!

LYDIA KÄOSAAR	101. 10.10.1921	Viisvere küla
VILMA PÕLDUR KARIN JOONSALU	96. 24.10.1926 31.10.1926	Viiratsi alevik Porsa küla
EDGAR SORK	95. 02.10.1927	Pinska küla
VLADISLAV STAŠKEVIŠ VAIKI MARTINSON	93. 05.10.1929 16.10.1929	Tusti küla Puiatu küla
ASTA TEDER ELGA-JOHANNA TIGASSON	92. 02.10.1930 03.10.1930	Vaibla küla Paistu küla
JOHANNES MERILA	91. 06.10.1931	Hendrikumõisa küla
LEMBIT MARTSIK UNO MOKS PRISKILLA ULITINA	90. 14.10.1932 23.10.1932 26.10.1932	Sultsi küla Meleski küla Marna küla
RIHO PULK HELGI VALLISTU MALLE SOOTS EEVI FJODOROVA VIIVI PRIKS MARE ANI UNO VIRU HILLE PATUNE ALLI VOLT ASTA PAAL LEHTE TAFENAU HELDI SOOM	85. 05.10.1937 06.10.1937 08.10.1937 10.10.1937 11.10.1937 11.10.1937 12.10.1937 16.10.1937 17.10.1937 17.10.1937 25.10.1937 27.10.1937	Vana-Võidu küla Anikatsi küla Kolga-Jaani alevik Väluste küla Puiatu küla Viiratsi alevik Taruvalu küla Päri küla Mustla alevik Oorgu küla Porsa küla Puiatu küla
ASTA LAARMANN ANNE JAKOBSON ILMAR-JAKOB GRÜNBERG ARVO PERTEL VAIKE REKAND	80. 07.10.1942 09.10.1942 14.10.1942 18.10.1942 27.10.1942	Kannuküla Taruvalu küla Uusna küla Saarepeedi küla Lätkahu küla

Confido Tartu Raatuse kliinik

Eriarstide ja spetsialistide vastuvõtt, analüüsid ja uuringud

- Androloog
- Dermatoveneroloog
- Endokrinoloog
- Geneetik
- Günekoloog
- Hematoloog
- Kardioloog
- Lastearst
- Laste neuroloog
- Neuroloog
- Psühhiaater
- Reumatoloog
- Sisehaiguste arst
- Töötervishoiuarst
- Üldarst

Saatekirja tasulise aja broneerimiseks ega arsti vastuvõtuks vaja ei ole.

Confido Raatuse kliinik (Raatuse 21, IV korrus)
E-R 8-18

Confido Kiirkliinik Lõunakeskuses on avatud 7 päeva nädalas
E-P 10-20

confido.ee ☎1330

Tegevusluba: L05393, L05392, L05391, L05187, L05186, L05328, L04805, L04526

Viljandi Valla Teataja

Viljandi Vallavalitsuse väljaanne
Tegevtoimetaja Raivo Lott

Toimetusel on õigus tekste lühendada ja korrigeerida.
e-post ajaleht@viljandivald.ee
Kontakttelefon 5303 5482 (üldinfo), 5304 2447 (toimetaja)
Kodulehekülg www.viljandivald.ee